

2.3.3 අවසන් බැහැර කිරීම

හෙළාචන නගර සභාවේ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා නගර සභාවට අයත් ස්ථීර භූමියක් නොමැත. අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් නගර සභා සීමාව තුළ වූ විවිධ ස්ථාන කිහිපයක් දැනට භාවිතා කරමින් සිටී. සාමාන්‍යයෙන් පහත් විමිවල පිහිටි මේ ස්ථාන පුද්ගලික ඉඩම් වන අතර, බොහෝවිට ජල ගැලීම්වලට බදුන්වන අත්හරින ලද ඉස්සන් පොකුණු, හෝ පොළ කර්මාන්තයට යොදා ගත් අත්හරින ලද වළවලින් සමන්විත වේ. බොහෝ ස්ථානවල ඉඩමේ අයිතිකරුවන්ගේ, එවා පුරවා දෙන ලෙසට හෝ පොළව මට්ටම උස් කර දෙන ලෙසට නගර සභාවෙන් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ. මෙම ස්ථාන කිසිවක නගර සභා කම්කරුවන් කිසිවෙකුත් රඳවා නැති අතර, පස් ආවරණ¹¹ යෙදීම හෝ පරිසරය සුරැකීම සඳහා කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොමැත. මේ නිසා එ අවට පදිංචි පිරිසට එය අහිතකර ලෙස බල පා තිබේ. අධික දුර්ගන්ධය, කෘමි උවදුරු, කුරුල්ලන් හා දුමාරය ඇතිවීම, වැසි දිනවලදී විශාල පරිමාණයෙන් අපජලය ඇතිවී භූගත ජලයට, කළපුවට හෝ මුහුදට එක්වීම වැනි ප්‍රශ්න රාශියක් මේ තුළින් මතු වේ.

දැනට(2003 අගෝස්තු) හෙළාචන නගර සභාව විසින් වට්ටක්කලිය ප්‍රදේශයේ ස්ථාන දෙකක් පමණ අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා යොදා ගැනෙන අතර ORDE ආයතනය සඳහා අපද්‍රව්‍ය රැගෙන ගාම නගර කර තිබේ.

2.4 සමීපත නැවත ලබා ගැනීම

සමීපත ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සාමාන්‍යයෙන් සුලභව සිදුකෙරෙන අතර, හෙළාචන නගරය තුළ එය අවිධිමත් හමුත් ඉතා ශක්තිමත් ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ. එම තොරතුරු පහත සඳහන් ආකාරයට සාරාංශගත කර තිබේ.

* 2-13 වගුව හෙළාචන නගරයේ සමීපත ප්‍රතිවක්‍රීකරණ වැඩසටහන් පිළිබඳ සාරාංශය

අංශය	විස්තරය
නැවත භාවිතය	සාරාංශ බොහෝමයක් හා සුළු ව්‍යවසායකයින් නැවත භාවිතය සඳහා ද්‍රව්‍ය විකිණීම (උදා: සපත්තු, බිහිකිකල්, කුඩා හා කඩදාසි බැඟ යනාදිය)
මූලාශ්‍රයේදී	බහුලව සිදු වේ. සමස්තයෙන් කරන ලද නිවාස 120ක් 73% ව ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම/ මිළදී ගැනීම සඳහා කවුරුන් හෝ පැමිණෙන අතර(සැබවින්ම ද්‍රව්‍ය ලබා දෙන්නන් 43% හි පමණි), 23% ක් නැවත භාවිතා කළහැකි ද්‍රව්‍ය හා ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි ද්‍රව්‍ය විකිණීම හෝ පැහැරපත් කළ මුදල නැවත ලබා ගැනීම සඳහා කඩවලට රැගෙන ගාම හෝ සිදු කරයි.
ස.අ.ක. සේවකයින් මගින්	නගර සභා සේවකයින්ගෙන් 17% ක් මෙම කාර්යයේ නියුතු වේ. දිනකට කි.ග. 25 ක පමණ බරින් යුත් විදුරු, බෝතල්, පත්තර හා ලෝහ පානි රැස් කරයි. මෙහි සඳහා මුදල් සපයා ගනී.(මසකට/ රු. 50-100 /කම්කරුවෙකුට)
බැහැර කිරීමේ භූමිවලදී	නොසැලකිය යුතු තරම් වේ. නගර සභා කම්කරුවන්, අවට සිටින අය හෝ පිරිසතරයින් මෙසේ කරන බවට දැනගන්නට නොමැත.
අතරමැදිකරණ	අතරමැදි කඩ 5ක් සඳහා සමීපතයේ සිදු කරන ලදී. එයින් යොග්‍ය ගත් කරුණු අනුව: ව්‍යාපාරවල ආරම්භය: එකක් හැර වෙළෙඳුන්ගේ 4 ක් ම වසර 10ට වඩා පැරණිය. රැකියා අවස්ථා උදාහරණ: අඩු තරමින් 25 දෙනෙකු සඳහා රැකියා සැපයීම ප්‍රතිවක්‍රීකරණය: දිනකට රෝන් 0.68, 52% පමණ ග.න.ස. සීමාවෙන් (දිනකට රෝන් 0.35) ආදායම් උත්පාදනය: මිළදී ගැනීම-රු. 280,000 හා විකිණීම රු. 364,000/මසකට වැඩි වශයෙන් මිළදී ගන්නන් ඉහළ වටිනාකමක් ඇති, කඩදාසි, අභ්‍යන්තර පොත්, විදුරු, බෝතල්, ගෝනි, හා ජලසම්ප්‍රේෂක භාජන වැනි දෑය. එවා නැවත භාවිතය සඳහා වන අතර, ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා ලෝහ, විදුරු කටු හා බැටරි කවර මිළදී ගනියි. ප්‍රධාන ගැටළු: ගබඩා පහසුකම් නොමැතිකම > බිම් කුලිය හෝ ගොඩනැගිලි කුලිය ඉතා අධිකවීම > හය ලබා ගැනීමට ඇති දුෂ්කරතාවය
ORDE කොමිෂන්වරයා විනාශය	කලින් විස්තර කර ඇත.

¹¹ සමහර ඉඩම් අයිතිකරුවන් විසින් විට්ටක් පස් ආවරණ යොදනු ලැබේ.

වැඩි විස්තර සඳහා උපකාරක වාර්තාව බලන්න.

2.5 සමාජීය කරුණු

2.5.1 පවුල් සමීක්ෂණ හා සම්මුඛ සාකච්ඡා

2.5.1.1 මහජන මත විමසීමේ පවුල් සමීක්ෂණයෙන් සොයාගත් කරුණු

2002 ජූලි මස අග භාගයේදී හළුවන නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ මහජන මතය දැන ගැනීම සඳහා සමීක්ෂණයක් පවත්වන ලදී. මෙහි අරමුණ වූයේ හළුවන නගර වැසියන් පිළිබඳ මූලික සමාජ-ආර්ථික පැතිකඩක් ලබා ගැනීම, ඝන අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ සේවා සැපයීම කෙරෙහි මහජන ආකල්පයන් ඇගයීම, ඝන අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ සේවාවන් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ගතවැඩි තීරණ පිළිබඳව අදහස් ලබා ගැනීම සහ වැඩි දියුණු කරන ලද ඝන අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ සේවා සඳහා මුදල් ගෙවීමට ඇති කැමැත්ත පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීම වේ. මේ සඳහා පවුල් 120ක් යොදාගත් අතර එක් ආදායම් මට්ටමකින් නිවාස හතළිහක් බැගින්, ඉහළ ආදායම්ලාභී ප්‍රදේශ තුනක් (කොරගාවත්ත, පාලම විදිය සහ කුරුඳුවත්ත), මධ්‍ය ආදායම්ලාභී ප්‍රදේශ දෙකක් (අළුතුවත්ත සහ සේදවත්ත II) සහ අඩු ආදායම්ලාභී ප්‍රදේශ දෙකක් (සේදවත්ත I හා කුරුසපාඩුව) තෝරා ගන්නා ලදී.

ජනගහණ සාම්පලයෙන් 84%ක් සිංහල ද, 5%ක් මුස්ලිම් ද, සහ 11%ක් දෙමළ ද වේ. පවුලක සාමාන්‍ය සාමාජිකයන් ගණන සහ මාසික ආදායම පහතින් සටහන් කර ඇත.

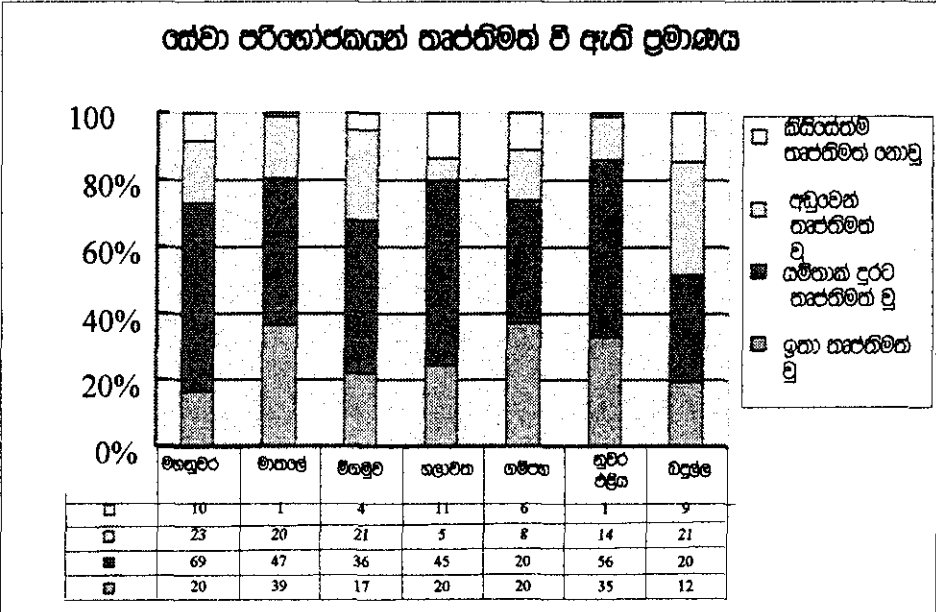
* 2-14 වගුව: පවුල් පිළිබඳ සාමාන්‍ය දත්ත

කරුණ	අඩු ආදායම්ලාභී	මධ්‍ය ආදායම්ලාභී	ඉහළ ආදායම්ලාභී	සමස්ත
පවුලක සාමාන්‍ය සාමාජිකයන් ගණන	5.0	4.9	4.2	4.7
පවුලක සාමාන්‍ය මාසික ආදායම (පවුලකට රු.)	4,436	13,113	22,840	13,496
එකපුද්ගල සාමාන්‍ය මාසික ආදායම (පුද්ගලයෙකුට රු.)	593	2,662	5,430	2,871
එකපුද්ගල සාමාන්‍ය මාසික විශදම (පුද්ගලයෙකුට රු.)	917	2,061	3,926	2,218

විවිධ ආදායම්ලාභී කණ්ඩායම් අතර ආදායම් හා විශදම් යන දෙකෙහිම සැලකිය යුතු තරම් වෙනසක් ඇති බව සමීක්ෂණ ප්‍රතිඵල මගින් පෙන්වන අතර, අඩු ආදායම්ලාභීන් සඳහා වූ අගයන් ඉතා අඩු මට්ටමක පවතී. තරමක් අඩු ආදායම් ලබන පවුල් ටික දෙනෙක් වාරයට අනුව එළඹෙන ධීවර කර්මාන්තය තුළින් කිසියම් ආදායමක් උපයන බව සැලකිල්ලට ගත යුතුව ඇත.

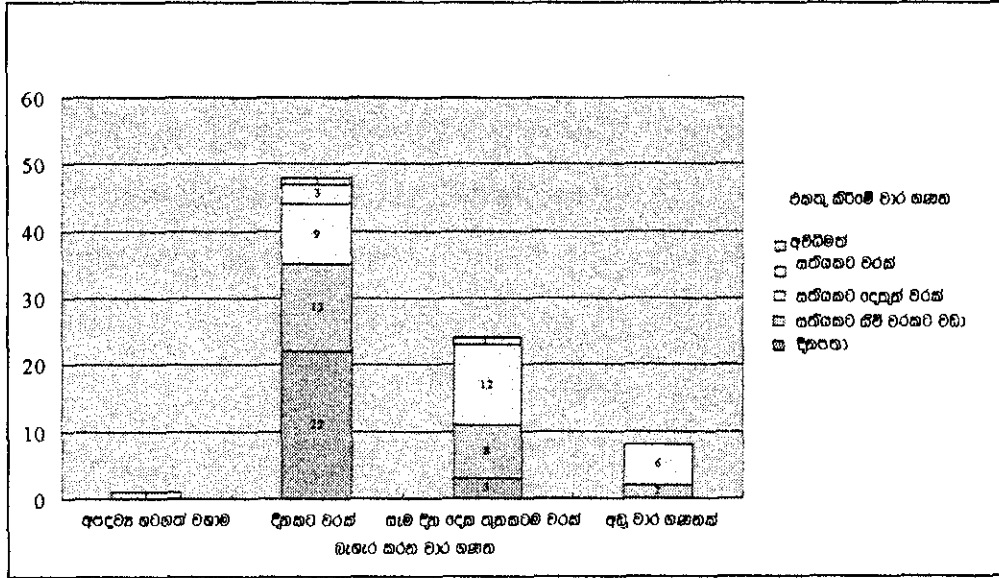
ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ මූලික සමීක්ෂණ ප්‍රතිඵල සාරාංශයෙන්:

- සමීක්ෂණය කළ පවුල් එකක අතුරින් 95%කට නගර සභාව මගින් කසළ එකතු කිරීමේ සේවාව සපයන අතර, ඉන් 68%ක් මෙම සේවාව භාවිතා කරන බව පවසන ලදී¹². වත්මන් කසළ එකතු කිරීමේ සේවා සැපයීම සම්බන්ධයෙන් ඉතා තෘප්තිමත් වී ඇත්තේ පවුල් 20ක් (25%ක්) පමණක් වන අතර, 45ක් (56%ක්) යම්තාක් දුරට තෘප්තිමත් වී ඇත. අනෙකුත් ආදායම්ලාභී ප්‍රදේශ සමග සසඳන විට මධ්‍ය ආදායම්ලාභීන් අඩුවෙන් තෘප්තිමත් වී ඇති බව ප්‍රදේශ වශයෙන් ගත් දත්ත මගින් පෙනුණු කරයි. සමස්ත තෘප්තිමත්භාවය අධ්‍යයනය කළ අනෙකුත් නගර හා සසඳා බලන විට සාමාන්‍ය අගයක් ගනී.

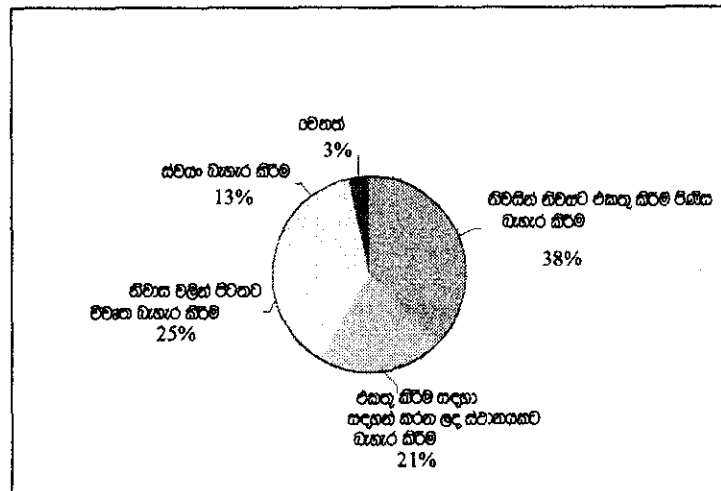
**** 2-6 රූපසටහන: අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ සේවාව පිළිබඳ තෘප්තිමත්භාවයට පත් වී ඇති ප්‍රමාණය**

- අසතුවට පත්වීමේ හේතුව වශයෙන් පොදුවේ ලත් පිළිතුර වූයේ කසළ එකතු කිරීම නිතර නිතර සිදු නොකිරීම හා කසළ එකතු කිරීම මැනවින් ඉටු නොකිරීම යි. හළාවත නගර සභාව මගින් කසළ එකතු කිරීම නිතරම සිදු කරන බැවින්, පවුල් 21%ක් (25) කසළ එකතු කිරීමේ සේවාව දිනපතාම ද, 19%ක් (23) සතියකට 4 වතාවකට වඩා හා 23%ක් (27) සතියකට දෙතුන් වතාවක් ලබන බැවින්, මෙය පුද්ගලයාට පත්විය යුතු කාරණයකි. කෙසේ නමුත්, සමීක්ෂණය කළ පවුල් 41%ක් (49) තම අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වූ වහාම හෝ දිනපතාම අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සිදු කරන බැවින්, එ පිළිබඳව නොසතුවට පත් පිරිස දැනට වඩා ක්‍රමවත් කසළ එකතු කිරීමේ සේවාවක් අපේක්ෂා කරන බව සිතිය හැක. එමෙන්ම හළාවත නගරය තුළ වොහෝ මාවත්වල දමා ඇති කසළ ගොඩවල් පිළිබඳවද එමගින් පැහැදිලි අදහසක් ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

**** 2-7 රූප සටහන: වැහැර කිරීම හා එකතු කිරීම අතර වෙනස**

- නිවාසවලින් කසළ වැහැර කිරීමේ ප්‍රධාන ක්‍රම පිළිබඳව පහතින් පෙන්වා තිබේ. පවුල් 70(59%)ක් හළොවන නගර සභා සේවය භාවිතා කරන අතර, 45(38%)ක් හෙයින් හෙට එකතු කිරීමේ ක්‍රමය සඳහා තම නිවසින් පිටතට අපද්‍රව්‍ය වැහැර කරන අතර මෙය වැහැර කිරීමේ වඩාත් ප්‍රකට ක්‍රමය ලෙස හැඳින්විය හැකිය. පවුල් 25(21%) කසළ වැහැර කිරීමේ විශේෂිත ස්ථානයකට තම කසළ රැගෙන අතර, 16(13%)ක් තම පරිශ්‍රය තුළදී ස්ථානීය දැහනය හෝ වළ දැමීම සිදු කරන අතර පවුල් 30(25%)ක් නිවසට පිටතින් නිති විරෝධී ආකාරයට, විශේෂයෙන්ම අඩු ආදායම් පවුල් තම කසළ මුහුදට වැහැර කරනු ලබයි.

**** 2-8 රූප සටහන: අපද්‍රව්‍ය වැහැර කිරීම සඳහා වගුවල භාවිතා කරන ක්‍රම**

- සාමාන්‍යයෙන් හත් විට, පවුල් සාම්පලයෙන් 87% කම අපද්‍රව්‍ය හඳුරුවනු ලබන්නේ වැසිහිටි ගැහැණු සාමාජිකයන්ය.
- ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කිරීම පිණිස මූලාශ්‍රයේදීම වෙන් කිරීම සඳහා සහයෝගය ලබා දීමට පවුල් සාම්පලයෙන් 90% කම පාහේ ඉතාම හෝ යම්තාක්දුරට කැමැත්තෙන් සිටී. කෙසේ නමුත්, අතින්ම ආකාරයේ

ප්‍රතිවක්‍රීකරණ ක්‍රමයක් දැනටමත් සක්‍රීයව ක්‍රියාත්මක වන බව පෙන්වුම් කරමින්, සමීක්ෂණය කළ පවුල්වලින්¹³ 73% ට තරම් නැවත භාවිතා කළ හැකි හෝ ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි ද්‍රව්‍ය (ප්‍රධාන වශයෙන් විදුරු, සහ කඩදාසි, විශේෂයෙන් පුවත්පත්) එකතු කිරීම සඳහා යම් පුද්ගලයෙක් පැමිණේ.

- නියමාකාරයේ කසළ බැහැර කිරීමේ ක්‍රමය පිළිබඳව ප්‍රජා මට්ටමින් සාකච්ඡා කොට ඇත්තේ පවුල් 16ක් (13%ක්) පමණකි.
- ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කෙරෙහි යොමු වූ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්වල අවශ්‍යතාවය, පවුල් සාම්පලයෙන් 90% කට වඩා අවබෝධ කොටගෙන ඇත.
- වැඩි දියුණු කළ ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමයක් සඳහා හෙවිමට කැමති (WTP) සාමාන්‍ය මුදල එක් පවුලක් සඳහා මසකට රු. 90කි.

2.5.1.2 ප්‍රජා දැනුවත් කිරීමේ රැස්වීම්වලින් සොයාගත් කරුණු

මෙම අධ්‍යයනය මගින් සොයාගත් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා සහ ඝණ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ සේවය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රජාවගේ අදහස් හා යෝජනා (ප්‍රතිපෝෂණය) ලබා ගැනීම සඳහා වූ ප්‍රජා දැනුවත් කිරීමේ රැස්වීම් මාළුවක් 2002 අගෝස්තු මස ආරම්භයේ සිට සැම බදාදා දිනකම පවත්වා ගියේය. 2002 අගෝස්තු මස 8 සහ 28 යන දිනවලදී පිළිවෙලින් සුදුවැලේ සහ මැල්පුර යන ප්‍රදේශවල රැස්වීම් දෙකක් පවත්වන ලදී. ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවා සැපයීම පිළිබඳ මහජන අදහස් වඩාත් ගැඹුරින් ලබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය පවත්වන ලද මෙම රැස්වීම්වලින් ලබා ගත් තොරතුරු සාරාංශ වශයෙන් මෙහි දක්වා ඇත¹⁴.

හළාවත නගරය තුළ ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සහයෝගීව ක්‍රියා කිරීමට මෙම සෑම ප්‍රජා කණ්ඩායමක්ම කැමැත්තෙන් සිටින බව මෙම සාකච්ඡා මගින් අනාවරණය වී ඇත. වැඩිදියුණු කිරීමේ එක් ක්‍රියාවක් ලෙසට රැස්වීම්වල දී හඳුන්වා දෙන බෙල් ක්‍රමය පිළිබඳව සහභාගීවූවන් බොහෝ දෙනෙක් ඉතාමත් කැමති විය. එකතු කිරීම සිදුකිරීමේ වාර ගණන ගත් විට, සහභාගීවූවන් සමහර දෙනෙක් සහිතකට දෙනුත් වරක් එකතු කිරීම ප්‍රමාණවත් බව සැලකුවද, අනෙකුත් සහභාගීවූවන් දිනපතා එකතු කිරීමක් අවශ්‍ය බව ප්‍රකාශ කරන ලදී. පොදුවේ මෙම ප්‍රජා කණ්ඩායම් දෙකම බැහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් මිනිසුන් හැසිරෙන ආකාරය දියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති බව අවබෝධ කර ගෙන ඇත. බැහැර කිරීමේදී මිනිසුන් හැසිරෙන ආකාරය පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා අවට වාසීන්ගෙන් සමන්විත විශේෂිත ප්‍රජා මූලික කණ්ඩායමක් පිහිටුවීමට සුදුවැලේ ප්‍රදේශයේ පැවැති රැස්වීමේ දී යෝජනා කරන ලදී.

මෙම රැස්වීම් මාළුව හ.න.ස. විසින් මනාව සංවිධානය කර තිබුණු අතර, ජනතාව එ සඳහා තුළින් ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වයක් පෙන්වුම් කරන ලදී.

¹³ මෙම අගය මහනුවර, මාතලේ හා නුවර එළිය මහනගර සභාවලට වඩා අඩු අගයක් නමුත් මීගමුව මහ නගර සභාවට වඩා වැඩි අගයක් ගනී.
¹⁴ වැඩි විස්තර සඳහා පත්‍ර වාර්තාව බලන්න.

2.5.2 වාණිජ, කර්මාන්ත හා ආයතනික සමීක්ෂණ ප්‍රතිඵල

හළුවන නගර සීමාව තුළ පිහිටි වාණිජ, කර්මාන්ත හා ආයතනික ස්ථාන 39ක් සමඟ පවත්වන ලද සමීක්ෂණවල මූලික ප්‍රතිඵල පහතින් සාරාංශ කර ඇත:

- මෙම ස්ථාන අතරින් 32 කට (82% කට) නගර සභා කසළ එකතු කිරීමේ සේවාව සපයන අතර, 30ක් (77% ක්) මෙම සේවය භාවිතා කරන අතර, ස්ථාන 21ක් (70%) මෙම සේවය පිළිබඳව සැහීමකට පත්ව සිටී. අසතුටට පත් වීම සඳහා බලපෑ ප්‍රධාන හේතු ලෙස, කසළ බැහැර කිරීමේ ක්‍රමය දුර්වල වීම, කසළ එකතු කිරීම හා ඇමදීම ඉතාම අඩු වාර ගණනක් සිදු කිරීම, ඇමදීම හා එකතු කිරීම නියමාකාරයෙන් සිදු නොකිරීම, හෝ අවිධිමත් වීම එසේත් නැත්නම් එකතු කිරීම සඳහා නියමිත ස්ථානය දුර වැඩි වීම යනාදී කරුණු ගෙන හැර පාන ලදී. මූලික රෝහල ද සෞඛ්‍යාරක්ෂක අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය භාසිරවීම හා බැහැර කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් සිටී.
- මහජන අධ්‍යාපනය, කසළ එකතු කිරීම සඳහා නියමිත ස්ථානයට ඇති දුර අඩු කිරීම, හා වැඩි දියුණු කරන ලද එකතු කිරීමේ වාර ගණනකින් යුත් ක්‍රමයක් අනුගමනය කරන්නා වූ, දියුණු කරන ලද අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවයක් සැපයීම, මෙම ක්‍රමය දියුණු කළ හැකි වඩාත් සුදුසු පියවර හතර වශයෙන් සඳහන් කරන ලදී,
- කසළ එකතු කිරීම වෙනුවෙන් පුද්ගලිකව ගාස්තුවක් අය කිරීම හඳුන්වා දීම සම්බන්ධයෙන් ස්ථාන 7 ක් (18% ක්) සහයෝගය දැක්වන ලද අතර, ස්ථාන 23කින් (59% කින්) මසක් සඳහා ගෙවීමට කැමති මුදල (WTP) රු. 596ක් වශයෙන් දැක්වේ. (මසකට රු. 20 සිට 3,000 දක්වා පරාසයක් තුළ).
- ව්‍යාපාරික ස්ථාන 38ක් (97% ක්) ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කිරීම අවශ්‍ය බවට විශ්වාසය පළ කරන අතර, ස්ථාන 35 ක් (90% ක්) මූලාශ්‍රයේදීම තම අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීම සඳහා සහයෝගය දැක්වීමට ඉතා කැමැත්තෙන් සිටී.
- ස්ථාන 4ක් (10% ක්) ස්ථානීය-කොමිපෝස්ට්කරණය භාර ගැනීමට කැමැත්තෙන් සිටින අතර, 2 ක් දැනටමත් එසේ කරමින් සිටී. කෙසේ වෙතත්, ව්‍යාපාරික ස්ථානවලින් බහුතරයක් (33, 85% ක්), ප්‍රධාන වශයෙන් ක්ෂේත්‍ර ඉඩ පහසුකම් හිඟ වීමත් (16) එ සඳහා කල් ගත වීමත් (7) යන හේතු නිසා එතරම් කැමැත්තක් නොදක්වයි.
- නගරය හා පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීම සඳහා මිනිසුන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපාරයක් දියත් කිරීම යම්තාක් දුරට අවශ්‍ය බවට (1) හෝ ඉතාම අවශ්‍ය බවට (38) ව්‍යාපාරික ස්ථාන 39ක් (100 %) සලකනු ලබයි.
- පොදුවේ ලැබුණු අනෙකුත් විග්‍රහයන් වූයේ, ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා පුළුල් සහයෝගයක් දැක්වීම (12), මහජන අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම ඉහළ නැංවීම අවශ්‍ය වෙමින් පැවතීම (6), පොලිතීන් භාවිතය අවම කිරීම (3), වත්මන් ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ හා පිරිසිදු කිරීමේ ක්‍රමය වැඩි දියුණු

කිරීම (3) හා අළුත් කසළ වළක්වා ගැනීමේ කිරීම හෝ ප්‍රවේශ වීමට පහසු වැඩක් ඉදි කිරීම(3) යන කරුණු වේ.

2.5.3 අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ නියුතු සේවකයින්ගේ ආකල්ප

2.5.3.1 සෞඛ්‍ය සේවා පිරිසිදු කිරීමේ නියුතු වර්තමාන කම්කරු පිරිස වර්තමානයේ සෞඛ්‍ය සේවාවේ ස්ථිර කම්කරුවන් 64 දෙනෙක් සහ අනියම් කම්කරුවන් 31 දෙනෙක් සිටින අතර කම්කරුවන් මුළු ගණන 95 කි. ඔවුන්ගෙන් 91% ක් දෙමළ ද, 1%ක් මුස්ලිම් ද සහ 8% ක් සිංහල ද වන අතර ස්ත්‍රී-පුරුෂ වශයෙන් ගත් විට, 65% ක් පිරිමි කම්කරුවන් ද ඉතිරි 35% ගැහැණු කම්කරුවන් ද වේ.

ඔවුන්ගේ කාර්යයන් එක් පරිපාලකයෙකු (overseer) සහ කොන්ඩුක්ටරයෙක් (කාර්යාල සහ රේඛා) නමැති කම්කරු ප්‍රධානීන් පස් දෙනෙකු විසින් සමීප වශයෙන් පරීක්ෂා කරනු ලැබේ. පරිපාලකවරයා (overseer) නිලවශයෙන් වර්ග කර ඇත්තේ සෞඛ්‍ය පරිපාලක (Health Supervisor) ලෙසටය. කොන්ඩුක්ටරයන්ගේ තහනම් කම්කරු කාණ්ඩයේ ලියාපදිංචි කර ඇති අතර එක් කොන්ඩුක්ටරයෙක් අනෙක් ලිපිකරු කාණ්ඩයේ ලියාපදිංචි කර ඇත. සියළුම කොන්ඩුක්ටරයන් කම්කරු වැටුපට සමාන වැටුපක් ලබන අතර මේ සියළු දෙනා මීට පෙර කම්කරුවන් ලෙසට සේවය කරන ලදී.¹⁵

2.5.3.2 අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ නියුතු සේවකයින් සඳහා වූ සමීක්ෂණයෙන් සොයාගත් කරුණු තහනම් කසළ එකතු කරන සේවකයන් 30 දෙනෙක් අතර සකස් කරන ලද ප්‍රශ්න මාලාවක් ආශ්‍රයෙන් වූ සමීක්ෂණයක් 2002 අගෝස්තු මස පළමු සතියේ දී සිදු කරන ලදී. මෙම සමීක්ෂණය සිදු කරන ලද්දේ අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන සේවකයින්ගේ මූලික සමාජ-ආර්ථික පැතිකඩක් ලබා ගැනීම සහ ඔවුන්ගේ වැඩ ස්වභාවය පිළිබඳ ඇගයීමක් කිරීම සඳහාය.

සමීක්ෂණ දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් පහත සඳහන් කරුණු අනාවරණය විය.

- ජනගහණ සාම්පලයෙන් 80% ක් දෙමළ ද, 3%ක් මුස්ලිම් ද සහ 17% ක් සිංහල ද වේ.
- පවුලක සාමාන්‍ය සාමාජික සංඛ්‍යාව පුද්ගලයන් 5.3 කි.
- පවුලක සාමාන්‍ය මාසික ආදායම රු.8,699 ක් වන අතර සාමාන්‍ය එකපුද්ගල ආදායම රු.1,641 ක් වේ. මෙය අඩු ආදායම්ලාභීන්ගේ සාමාන්‍ය අගයට වඩා වැඩි අගයක් වන නමුත්, මධ්‍ය ආදායම්ලාභීන්ගේ සාමාන්‍ය අගයට වඩා අඩුය.
- සේවය කරන සාමාන්‍ය වසර ගණන, වසර 14.1 කි.
- සමීක්ෂණය කරන ලද කම්කරුවන්ගෙන් 67% ගේ මව හෝ පියා මීට පෙර අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ සේවකයෙකු ලෙස සේවය කොට ඇත.

¹⁵ කොන්ඩුක්ටරයන් සඳහා වරක් ඉල්ලුම්පත් කැඳවන ලද අතර ඕනෑම සේවකයෙකුට එ සඳහා ඉල්ලුම් කළ හැකි විය. සෞඛ්‍ය සේවා සහ සෞඛ්‍ය විසින් අළුතින් කොන්ඩුක්ටරයන් තෝරා ගන්නා ලදී.

- ඔවුන්ගේ කාර්යයන් සමඟ ඇති අපහසුතා සහ සැහීමකට පත්විය නොහැකි කරුණු පහත සඳහන් පරිදි වේ:

- පළමුවැන්න: මිනිසුන් විසින් නුසුදුසු ආකාරයට අපද්‍රව්‍ය බැහැර කර තිබීම නිසා වැඩි ප්‍රමාණය වැඩි වීම
- දෙවැන්න: වැටුප ප්‍රමාණවත් නොවීම
- තුන්වැන්න: එකතු කිරීමේ වැඩ සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් ආමිපන්න නොතිබීම
- සිව්වැන්න: මිනිස් මළද්‍රව්‍ය වැනි සතිපාරක්ෂිත නොවන අපද්‍රව්‍ය අනෙකුත් අපද්‍රව්‍ය සමඟ මිශ්‍රව තිබීම
- පස්වැන්න: අත් වැසුම්, ධූටි පාවහන් ආදී ආරක්ෂිත ඇදුම් හිඟ වීම
- හයවැන්න: සෞඛ්‍ය ගැටළු

මෙම ගැටළු හය අතරින් පළවන, තුන්වන සහ සිව්වන එවා සෘජුවම ඔවුන්ගේ කාර්යයන් කෙරෙහි බලපානු ලබන සැබෑ අපහසුතාවයන් විය හැකි බවක් දැක්වීමට හැකි අතර, මෙම ගැටළුවලට අවතීර්ණ වී එවා විසඳුම් ලත්කාලය තෙක් තම දැනට සපයන ඉහළ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවයේ මීට වඩා වැඩි දියුණු කළ හැකිය.

- නියුතු වී සිටින කාර්යයන් සම්බන්ධ අපහසුතාවයන් පැහැදිලිව විට, ඔවුන්ගෙන් 66%ක් පළමුවෙන්ම තම පරිපාලකවරයාට පවසන අතර 23%ක් සුළු පරිපාලකට හෝ කාකානමීට පවසයි. 5%ක් සෘජුවම ම.සෞ.ප.වරයාට තම අපහසුතාවයන් පිළිබඳව පවසනු ලබයි.

මෙම සොයාගැනීම් අනුව හළාවත නගර සභාවේ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ කාර්යයද මහනුවර සහ මාතලේ මහ නගර සභාවල ආකාරයට සමානව, අතීතයේදී මෙන්ම දැනටත් ප්‍රධාන වශයෙන් දෙමළ කම්කරුවන් අතින් එම කාර්යයන් ඉටුවන බවත්, වැඩ කරන පිළිවෙලෙහි පමණක් සුළු වෙනසක් සහිතව තමන්ට ආවේණික වූ සාම්ප්‍රදායික කාර්යයේ එ ආකාරයටම නියැලෙන බව පෙනුණු කරයි.

2.5.4 දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා පාරිසරික අධ්‍යාපනය

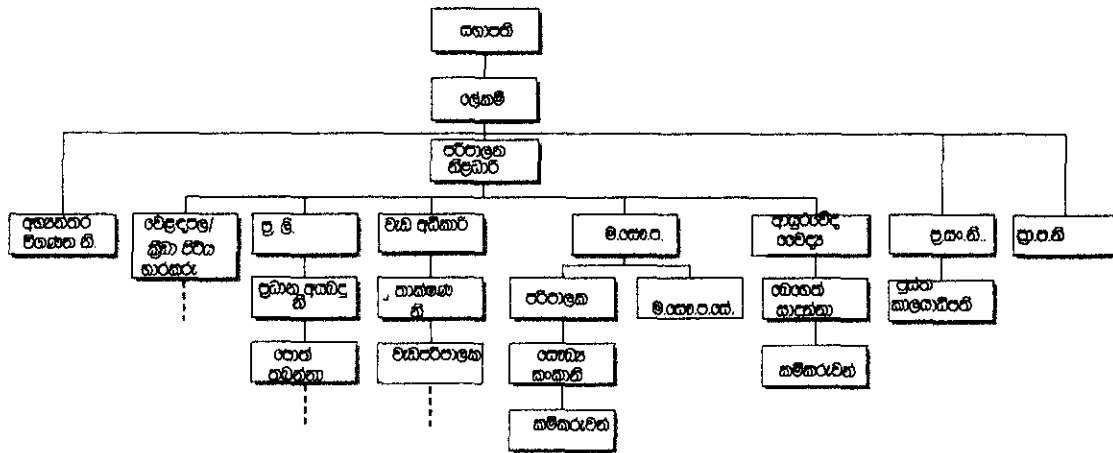
හළාවත නගර සභාවේ සෞඛ්‍ය අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය හා එහි සිටින ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරීන් එක්ව ප්‍රජාව, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා පාසල සම්බන්ධ කරගනිමින් පාරිසරික හා ඉහළ අපද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ ගැටළු පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඉතා ක්‍රියාකාරී අන්දමින් කර ගෙන යමින් පවතී.

2.5.4.1 හළාවත නගර සභාවේ මැදිහත්වීම

හළාවත නගර සභාවේ සෞඛ්‍ය අංශයේ ආයතනික ව්‍යුහය (ස.අ.ක. පිළිබඳ විස්තර නොමැතිව) පහතින් පෙන්වා දී තිබේ.

නගර සභාවේ ප්‍රජා මූලික වැඩසටහන් ප්‍රධාන වශයෙන් ඉලක්ක කර ඇත්තේ සෞඛ්‍ය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම වැනි සෞඛ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන අතර, ජ්‍යෙෂ්ඨ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක යටතේ සිටින සෞඛ්‍ය අංශයේ එ පිළිබඳ හැකියාවන් ඇති සුළු පිරිසකගේ දායකත්වය මත එවැනි වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර

නිවේ. ගළුවන නගර සභාවට එක් ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරීන්කද¹⁶ ඇතුළත් අතර පාසල පාරිසරික අධ්‍යයන කටයුතු සංවිධානය කරන්නේ ඇය විසිනි. එ පිළිබඳ විස්තර පහතින් සඳහන් කර ඇත. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ උපදෙස් අනුව ඇය විසින් පාරිසරික කමිටුවක් නගර සභාව තුළ ආරම්භ කර ඇති අතර 2000 වසරේ පෙබරවාරි සිට දළ වශයෙන් මාසිකව රැස්වීම් පවත්වා තිබේ. නගර සභා සභාපති, මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක, ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරීන්, ප්‍රජා සංවර්ධන නිලධාරීන්, නගර සභා සාමාජිකයින් හා පාසල ළමුන් මෙන්ම ගුරුහවතුන්ද, රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල නියෝජිතයින් හා භ්‍රමනිලධාරීන්වරුන්ද¹⁷ මේ රැස්වීම් සඳහා සහභාගී වේ.

- ප්‍ර.ඒ.: ප්‍රධාන ලිපිකරු.
- ම. සෞ.ප.: මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක
- ම.ප.සෞ.ප.: මහජන පවුල් සෞඛ්‍ය සේවිකා
- ප්‍ර.සං.නි.: ප්‍රජා සංවර්ධන නිලධාරී
- ප්‍ර.ප.නි.: ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරී

**** 2-9 රූපසටහන: ගළුවන න.ස. වේ සංවිධානමය සටහන (බ.අ.ක. කටයුතු ඇතුළත් නොකර)**

ගළුවන නගර සභාවේ අදාළ කටයුතු සඳහා සීමිත නිලධාරීන්¹⁸ පිරිසක් සිටින බැවින් ප්‍රජා මූල ක්‍රියාකාරකම් සුළු පරාසයක් තුළ සිදු වුවද , අවශ්‍ය අවස්ථාවල මෙම පිරිස ඉතා සුහදව හා එළඳාගී ලෙස එකට එකව කටයුතු කරන බව 2002 ජූලි මස 24 වෙනි දින පැවැත්වූ පරිසර කමිටු රැස්වීම තුළින් මනාව ඔප්පු කළ බවට අධ්‍යයන කණ්ඩායම විසින් සාක්ෂි දුරැයි. එසේම ජ්‍යෙෂ්ඨ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක හා ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරීන් එකව ශ්‍රේණි අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පිළිබඳව ප්‍රජා මූල රැස්වීම් ගණනාවකම සංවිධානය කරන ලදී. ගළුවන නගර සභාව ප්‍රජා මූල දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් එළඳාගී ලෙස හා ප්‍රායෝගිකව සංවිධානය කිරීමෙහිලා සමත්කම් දක්වන බව මෙතුළින් ආදර්ශ කර පෙන්වයි.

¹⁶ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් 2002 පෙබරවාරි මසදී ගළුවන නගර සභාව වෙත මෙම තනතුර පත්කරන ලදී.
¹⁷ පරිසර නිලධාරීන් කෙරෙහි කණ්ඩායම සහභාගී වීම.
¹⁸ ම. සෞ.ප. හා ප්‍ර.ප.නි. හා ප්‍ර.ප.නි. ගළුවන නගර සභාවට එක් ප්‍රජා සංවර්ධන නිලධාරීන්කද ඇති අතර, දැනට ඇය පෙර පාසල හා පුස්තකාලය භාරව කටයුතු කරයි.

2.5.4.2 රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා අනෙකුත් සංවිධානවල¹⁹ මැදිහත්වීම

හළාවත නගර සභාව ORDE ආයතනය සමඟ කොමිටේ සැදීම හා කටයුතු කරනු විනා, වෙනත් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා එක්ව ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධව කටයුතු කිරීම පිළිබඳ ඇති අත්දැකීම් ඉතා සීමිතය.

රට අමතරව සුළු ධීවරයින්ගේ සංගමය නමින් හැඳින්වෙන වෙනත් රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් ඇති අතර ප්‍රධාන වශයෙන් එය කටයුතු කරන්නේ ධීවර පවුල් නගා සිටුවීම හා කළුපු සංරක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් වන අතර එ පිළිබඳ වූ අත්දැකීම් රාශියක් ඔවුන් සතුව ඇත.

2.5.4.3 පාසල පාරිසරික අධ්‍යාපන වැඩසටහන්

1980 වසරේදී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය පිහිටු වූ තැන් සිට නොයෙකුත් අධ්‍යාපන වැඩසටහන් දියුණු කර තිබේ. එ අනුව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පාසල සඳහා භාවික මට්ටමේ වැඩසටහන් දෙකක් එනම් 1984 වසරේදී ද්විතියික මට්ටමේ පාසල සඳහා "පරිසර නියමු හට කණ්ඩායම" හා 2001දී ප්‍රාථමික පාසල සඳහා "පරිසර සමාජ" ලෙස වැඩසටහන් හඳුන්වා දී ඇති අතර ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරීන්ගේ මෙම කටයුතුද උනන්දු කිරීමෙහිලා ඉතා ක්‍රියාකාරී අත්දැකීන් සිය කාර්යභාරය ඉටු කරමින් සිටී.

දැනට, හළාවත පිහිටි ද්විතියික මට්ටමේ පාසල 7 තුළම පරිසර නියමු හට කණ්ඩායම් පිහිටුවා ඇති අතර, ප්‍රාථමික පාසල දෙකක පරිසර සමාජ වැඩසටහන් දියත් කෙරෙමින් පවතී. ද්විතියික මට්ටමේ පාසල අතුරින් විජය විද්‍යාලය, නස්රියා මුස්ලිම් විද්‍යාලය, ශා. මේරි පිරිමි විදුහල හා කාමරේ ඩාලිකා විදුහල ක්‍රියාකාරී අත්දැකීන් වැඩසටහන් නියෝජනය කරමින් සිටී. එසේම මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් එක් එක් දිස්ත්‍රික්ක සඳහා පරිසර කොමසාරිස්වරයෙකු හා සහකාර පරිසර කොමසාරිස්වරයෙකු වශයෙන් තනතුරු දෙකක් ගුරුවරු අතුරෙන් තෝරා පත් කර ඇත. හළාවත ප්‍රදේශයේ දිස්ත්‍රික් පරිසර කොමසාරිස් ලෙස කටයුතු කරන්නේ විජය විද්‍යාලයේ දීපානි ප්‍රියංතිකා මෙනෙවියයි.

මෙම අත්දැකීම් හා සමීපත්(ගුරුන් හා සිසුන්) ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය මුල් කරගත් පාරිසරික අධ්‍යාපන වැඩසටහන් සඳහා අනාගතයේදී පුරණ වශයෙන් යොදා ගත යුතු වේ.

¹⁹ ORDE හා සුළු ධීවරයින්ගේ සංගමය පිළිබඳ වැඩි විස්තර සඳහා උපකාරක වාර්තාව බලන්න.

3 පරිච්ඡේදය ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ වත්මන් ස්වභාවය

ඇගයීම

3.1 සෞඛ්‍යමය දූෂණීකරණය

3.1.1 ගලාවත නගර සභාව විසින් ඇතැම් කේෂ්‍ර තුළ මහා ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්වුම් කරයි.

පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළුව කේෂ්‍ර ගණනාවකම නගර සභාව විසින් ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ඉතා හොඳින් සිදු කරන බව පෙනේ.

- සාමාන්‍ය මට්ටමකින් සිදු කෙරෙන ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවා ආවරණය 75% - 85% ත් අතර වේ.
- නිවෙස් හිමියන් වැඩි දෙනෙකු අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ සේවය පිළිබඳ ඉතා හොඳ තරමක් සැහිලකට පත්වනබව (81%) පවසන ලදී,
- ක්‍රියාකාරී පරිසර කමිටුවක් හා මහජන අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම
- වැඩි දියුණු කිරීම් සම්බන්ධයෙන් දැක්වන උනන්දුව

3.1.2 සම්පත් නැවත ලබා ගැනීම ඉතා හොඳින් සිදු වේ.

වැදගත් සමාජ ක්‍රියාදාමයන් හා සම්ප්‍රදායික වටිනාකම් හෝ ප්‍රවීණතාව මුළු කරගත් සම්පත් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය වැඩසටහන් බොහොමයක් ගලාවත නගරය තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. එම වැඩසටහන් තුළට පහත සඳහන් කරුණුද ඇතුළත්වී තිබේ.

- "අපරාදේ" යන සංකල්පය සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා වුවද එය දියුණු කළ යුතුව ඇත.
- බොහෝ දෙනෙකු නැවත භාවිතයේ යෙදී සිටී.(උදා. කුඩා හා සපත්තු අළුත්වැඩියා කිරීම)
- පෞද්ගලික එකතු කරන්නන්(බෝතල් පත්තරකාරයින්) හා අතරමැදියන් විසින් නිවෙස් හා අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය කරන අනෙකුත් ස්ථාන සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිවක්‍රීකරණ පද්ධතිය ඉතා විශිෂ්ට එකකි. ඉහළ අගයක් ඇති ප්‍රතිවක්‍රීකරණ ද්‍රව්‍ය(ලෝහ, පිදුරු, බෝතල්, ප්ලාස්ටික් කැන් හා සමහර පත්තර හා කාඩ්බෝඩ්) මෙම ක්‍රියාවලිය තුළින් ප්‍රතිවක්‍රීකරණයට ලක්වන අතර, ඉතිරි ද්‍රව්‍ය ඉතා අඩු වටිනාකමක් ඇති බැවින් අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා ගෙන යන අපද්‍රව්‍ය සමඟ බැහැර කිරීමේ විමි කරා ගෙන යනු ලැබේ.
- සමහර කාඩ්බෝඩ් ද්‍රව්‍ය සත්ත්වාහාර සඳහා එකතු කරනු ලැබේ.

- ORDE ආයතනය මගින් දිනකට හළාවත නගරයේ අපද්‍රව්‍ය රොන් 0.81ක් කොමිපොස්ට් සෑදීම සඳහා භාවිතා කරන අතර(2002 ජූලි අගෝස්තු වන විට), දිනකට රොන් 4ක් දක්වා කොමිපොස්ට් සෑදීමේ ධාරිතාවයක් එහි ඇත.
- යකඩ කැබලි ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමේ කර්මාන්තශාලාවක්(භූවලකා) හළාවත නගරයෙන් එපිට සුදුවැළල ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත.එමගින් මසකට රොන් 2200ක් පමණ යකඩ තොගයක් ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරන අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පෙදෙසකින්ම එ සඳහා යකඩ කැබලි සැපයේ.

මෙලෙසින් ක්‍රියාත්මක වන නොයෙක් ව්‍යාපෘති ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේදී උපකාරවන නමුදු කසළ අවම කිරීම සඳහා අමතර ක්‍රියාමාර්ගයක් ගතයුතු වේ.

3.2 ගැටළු

3.2.1 ඉතා ඔරපතල ගැටළු

3.2.1.1 ආයතනිකමය හා සංවිධානමය පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීම වගාම කළ යුතුව ඇත.

හළාවත නගරයේ ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට සම්බන්ධ ආයතනිකමය හා සංවිධානමය වශයෙන් බලපාන ප්‍රධාන ගැටළු ලෙස හඳුනා ගැනෙන්නේ,

- වත්මන් ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යුහය තුළින් හළාවත නගරයේ ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ විශේෂත්වයක් පිළිබිඹු නොකරයි. වගකිව යුතු පුද්ගලයින්ට අදාළ බලතල පැවරීම තුළින් හා එයට අවශ්‍ය මානව හා මූල්‍ය සම්පත් පැවරීම තුළින් එය වඩාත් ශක්තිමත් කළ යුතුව ඇත. හේතුව නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලයෙන් වැඩි පිරිසක් ස.අ.ක. අංශය තුළ වැඩ කිරීම හා නගර සභා අයවැයෙන් සැහෙන ප්‍රමාණයක් මේ වෙනුවෙන් වැය කරන බැවිනි.(උදා. 2002 අයවැය: නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලයෙන් 30% වන අතර (වෙන් කළ සේවක සංඛ්‍යාව-77(30%) හා මුළු අයවැයෙන් 35% වැය කෙරෙන අතර එය රු. මිලියන 10.9කි).
- ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන්ගේ හිඟය හා මෙම කේෂ්ත්‍රය විෂයයන් කිහිපයක් එක්ව සැදුණු එකක් බැවින් එක් පුද්ගලයෙකුට එය තනිවම පාලනය කළ නොහැකි වීම.
- කෙටි, මධ්‍ය හා දිගු කාලීන වශයෙන් සකසන ලද සංවර්ධන සැලසුම් හිඟවීම.
- කම්කරුවන් විසින් ඉටු කරන ක්‍රියාවලිය හා සේවයට වාර්තා කිරීම ඉතා දුර්වල එකක්වීම, එනම් 77 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත සේවක මඩුල්ලෙන් දිනපතා සේවය සඳහා වාර්තා කරන්නේ 50 දෙනෙකු පමණ බැවින් අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම සඳහා සේවක සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවීම. සමහර සේවකයින් දුර්වල ඝෝඛ්‍ය තත්වයකින් පසුවීම, සමහරු දීර්ඝ තේ විවේකයක් ගැනීම, වේලාසනින් වැඩ හමාර කිරීම, හෝ මත්පැන් පානය කිරීම වැනි කරුණු නිසා අවශ්‍ය වැඩ කිරීම සඳහා සිටින සේවක සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවේ. කම්කරුවන් හා පරිපාලකවරුන් සමඟ ඉතා

සමීප මිත්‍රත්වයක් තුළින් යෝජනා කරනුයේ(අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ කමිතුවෙන් සඳහා වූ සමීක්ෂණය බලන්න) දියුණු කරන ලද අධීක්ෂණයක් සිදු කිරීම කමිතුවෙන්ගෙන් කාර්යක්ෂම සේවයක් ලැබීමට හේතුවන ප්‍රධාන කරුණක් බවයි.

- ආයතනය තුළ පවත්නා දුර්වල මහජන සබදතාවය: එයට හේතුව වන්නේ, ජනතාවගේ වගකීම්, අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ නීති රීති, හා දඩ ගැනීම් යනාදිය පිළිබඳ උපදෙස් පැහැදිලිව ලබා නොදීම, දේශපාලනික මැදිහත්වීම් හා අතුරු ව්‍යවස්ථා දුර්වල ලෙස ක්‍රියාත්මකවීමයි. දැනට පවත්නා අතුරු ව්‍යවස්ථාව ශක්තිමත් කළ යුතු අතර, ඉතා තදින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව ඇත.
- ශ්‍රේණි අපද්‍රව්‍ය පිරිවැය ඉතා ඉහළ වීම
- ශ්‍රේණි අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය වෙනුවෙන් දරන වියදම හා එක් එක් අංශවලට බෙදී යන ආකාරය(පරිපාලනය, අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම හා අවසන් බැහැර කිරීම යනාදී ලෙස) සෙවීම ඉතා දුෂ්කරවීම.

3.2.1.2 අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා ඇති ඉඩකඩ ප්‍රමාණවත් නොවීම

විශ්වාසදායී ශ්‍රේණි අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පද්ධතියක් පිහිටුවීමේදී අවසන් බැහැර කිරීම මැනවින් සිදු වීම ඉතාමත් වැදගත් සංරචකයකි. භෞතික නගර සභාව දැනට අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා පෞද්ගලික බිම් කීපයක් භාවිතා කරන අතර, එවැනි ආශ්‍රිත කාලය මාස 6 සිට වසර 3ක් පමණ දක්වා සීමා වේ. ඉඩම් අයිතිකරුවන් විසින් කලින් කලට පස් ආවරණයක් යොදනවා විනා පරිසර ආරක්ෂාව සඳහා කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොමැත. මේ නිසා පාරිසරික ගැටළු මෙන්ම ප්‍රදේශයේ දුගඳ, ගැමීම, දුමාරය, මැසි මදුරු උවදුර, හා අපජලය මතුපිට වැනි පීඩාකාරී තත්වයන් අවට පිවත් වන පිරිසට අහිතකර ලෙස බලපා තිබේ. හ.න.ස. මේ තත්වය වහාම වෙනස්කළ යුතු බැවින් බැහැර කිරීම සඳහා වසර 10- 20 දක්වා කාලයක් සඳහා ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවයකින් යුත් බිමක් සෙවීම හා ක්‍රමවත් බැහැර කිරීමේ පද්ධතියක් දියුණු කිරීම අවශ්‍යව පවතී.

3.2.1.3 තාක්ෂණික පද්ධතිය දියුණු කළ යුතු වේ.

අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ හා රදවා තැබීමේ වත්මන් ස්වභාවය පහත සඳහන් ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්ත වේ.

- මහජන සහයෝගය අඩු බැවින් ජනතාව ඕනෑම භාජනයක් භාවිතා කර හෝ නොකර ඕනෑම වෙලාවක හෝ ස්ථානයක කසළ බැහැර කිරීමට පුරුදු වී සිටී. මේ නිසා පාර දෙපස හෝ එකතු කිරීමේ පොදු ස්ථානවල විශාල කසළ ගොඩවල් ගැසී තිබීම, හෝ විසිරී තිබීම නිසා කුඩා කසළ භූමි නිර්මාණය වී තිබේ.
- එසේ පවතින කසළ ගොඩවල ආහාර ඥාතයන් එළවළු හා බලලත් වැනි සතුන් එම ස්ථානවල සෞඛ්‍යට අහිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය වීම.
- සාදා ඇති කසළ බකඩ් බොහොමයක්ම ඉතා දුර්වල ලෙස නිර්මාණය කර ඇති බැවින් කමිතුවෙන් එවා හිස් කිරීම බෙහෙවින් අපහසු වීම

- පොළ අතු ඇතුළු ගෙවතු අපද්‍රව්‍ය මෙන්ම, ගොඩනැගිලි අපද්‍රව්‍යද පාර දෙපස ගොඩ ගසා තිබීම. ගෙවතු අපද්‍රව්‍ය නිතරම පාහේ පිළිස්සෙමින් තිබෙනු දැකීම.
- සෞඛ්‍ය ගැටළු හා මහත් හිරිහැරයක් ඇති කරමින් මහ දෙපස කාණු පද්ධතිය කළමනාකරණ පිරි හෝ හිර වී තිබීම.
- හළාවතට අගනා සම්පතක්ව ඇති මුහුද හා කළුපුටු නීති විරෝධී බැහැර කිරීම් නිසා පරිහානියට පත් වෙමින් පවතී. විශේෂයෙන් කළාප අංක 5 හා 6.

මේ හේතු නිසා ක්‍රමවත් බැහැර කිරීමේ හා රඳවා තැබීමේ ක්‍රමයක් ඇති කිරීම ඉතා අවශ්‍යව ඇත. මීට අමතරව එකතු කිරීමේ ස්ථාන බොහොමයක් තිබීම, පැටවීම සඳහා වැඩි වෙලාවක් යෙදීම, ද්විතියිකරණය, (දෙවරක් පැටවීම හා බැම) වාහන නිතරම අඛණ්ඩව, අභ්‍යන්තරව ප්‍රමාදවීම යන කරුණු නිසා එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය අකාරයක්වම හා අවිශ්වාස කටයුතු එකක් බවට පත්ව තිබේ. මෙම සියළුම ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා හළාවත නගර සභාව විසින් නියමිත වෙලාවකට හා කාලසටහනකට අනුව ක්‍රියාත්මකවන කාර්යක්ෂම එකතු කිරීමේ සේවාවක් ලබා දීම කළ යුතුය.

3.2.2 බරපතල ගැටළු

3.2.2.1 ORDE කොමිටේවල ව්‍යාපෘතියට සහයෝගය දැක්වීම

අපද්‍රව්‍ය සම්බන්ධයෙන් කෙරෙන ඕනෑම සැකසීමේ හෝ ප්‍රතිකර්ම යෙදීමේ තාක්ෂණයක මූලික අරමුණ වන්නේ අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා යන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අවම කිරීමයි. දැනට හළාවත නගර සභාව දිනකට ට්‍රේලර් 3-10 දක්වා වූ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් මුත්තේශ්වරම අසල පිහිටි ORDE මධ්‍යස්ථානය වෙත ගෙන යයි. ඉතා හොඳ තත්ත්වයේ කොමිටේවල නිපදවන මෙම ආයතනය හළාවත නගරයට විශාල ප්‍රතිලාභ සේවයක් සලසමින් සිටී. කෙසේ වෙතත් එම ආයතනය පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත්ව ගැටළු රැසකට මුහුණු පාමින් සිටී.

- නිෂ්පාදන විකුණා ගැනීමට ඇති දුෂ්කරතාවය මුල්‍ය අර්බුදයකට මග පෑදීම.
- ආයතනයට ලැබෙන්නා වූ මිශ්‍ර කසළ වෙන්කිරීම සඳහා සැලසූ කාලයක් හා මුදලක් වැයවීම. විශේෂයෙන්ම සුළු ප්‍රමාණයක් වන රෝහල් අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය හා බාබර් සාප්පුවලින් එකවර රෙසර් හා බිලේඩ් ඉවත් කළ යුතු වේ.
- ප්‍රතික්ෂේපිත ද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම දුෂ්කර වීම.
- මධ්‍යම රජයෙන් හෝ පළාත් පාලන ආයතනයෙන් මූල්‍යමය පිටුවහලක් නොලැබීම

මෙම තත්ත්වයන් කෙරේ අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත. විශේෂයෙන්ම ORDE ආයතනය මුදල් අතින් ශක්තිමත් කළ යුතු වේ. එසේ නොමැති වුවහොත්, ආයතනය බිඳ වැටෙන අතර, හළාවත නගර සභාවට එකතු කළ සියළුම අපද්‍රව්‍ය එවා බැහැර කිරීමේ බිම් කපා ගෙන යාමට සිදුවනු ඇත.

3.2.2.2 අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම් තුළින් මහජන සහයෝගිතාවය ඉහළ නැංවීම

ඝණ අප ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් තුළ හළාවත නගර සභාවේ මහජන සහයෝගය දැනට ඉතා දුර්වල මට්ටමක පවතී. තවමත් එහි සිටින ජනතාවගෙන් බොහෝම දෙනෙක් පොදු ස්ථානවල තම කැළී කසළ බැහැරළීම සිදු කරයි. මූලික වශයෙන් හළාවත නගර සභාවේ එකතු කිරීමේ සේවාවේ පවතින අවිශ්වාස බව නිසා එ සම්බන්ධයෙන් නැගෙන දෝෂාරෝපණවලින් අඩක් නගර සභාවද බාරගත යුතු වේ.

අධ්‍යයන කාල සීමාව තුළ නිවාස සඳහා කරන ලද සමීක්ෂණයට අනුව, නගර වැසියන් ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් නගර සභාවට සහයෝගය දැක්වීමට ඉතා කැමැත්තෙන් සිටී. මහජන දැනුවත් කිරීම්වල ඇති වැදගත්කම එ අය විසින් වටහා ගෙන ඇති අතර, නගරය අලංකාරව තබා ගැනීම සඳහා ඉතා උනන්දුවක් දක්වන බව කිව හැකිය.

වාණිජ, ආයතන හා කර්මාන්තශාලා සඳහා කරන ලද සමීක්ෂණයෙන් ලද පිළිතුරු අනුව පෙන්නුම් කරන්නේ මෙම ස්ථානවලට සපයන ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවය දියුණු කිරීම සඳහා කැපයුම් යුතු අවස්ථාවක් ඇති බවත්, එ සම්බන්ධයෙන් අදාළ ආයතන නගර සභාවට උදව් කිරීමට කැමති බවත් බොහෝ ස්ථාන මේ සඳහා කිසියම් ගෙවීමක් කිරීමටද කැමති බව ඉන් අනාවරණය විය.

මෙම නිරීක්ෂණ තුළින් පෙන්නුම් කරන්නේ හළාවත නගර සභාව ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේදී මුණ දෙන ගැටළු මහජනතාව විසින් අවබෝධ කර ගැනීම හා එම අයගේ සහයෝගය එ දෙසට ලබා ගැනීම සඳහා පාසල් හා අනෙකුත් පාර්ශවයන් එක්වී කරන අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීම් ඉතා එළඳුයි විය හැකි බවයි.

3.2.3 බරපතල නොවන ගැටළු

එතරම් බරපතල නොවන ගැටළු පහතින් ලැයිස්තු ගත කර තිබේ.

- දුර්වල ලෙස නිර්මාණය කරන ලද රෝද, හතරේ ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර්. එවා නිර්මාණය කර ඇති ආකාරය දෙස බලන විට දැනට භාවිතා වන්නේ එහි ධාරිතාවයෙන් 60% ක් පමණි.
- එළවළු හා මාළු වෙළෙඳපොළ ඇති බකකි ඇතුළු පොදු කසළ බකකි හා නිශ්චල ට්‍රේලර් තබා ඇති භූමිමාරු මධ්‍යස්ථානයද දුර්වල ලෙස නිර්මාණය කර තිබීම.
- සිල්ලර වෙළෙඳපොළට කසළ බකකියක් නොමැත. දැනට එහි කසළ බැහැර කරන්නේ පාර අද්දරට වන අතර වෙළෙඳපොළට දිනකට කීපවරක් මස් හා කුකුළු රැගෙන යන මාර්ගයේ කොටසක්ද ඉන් අවහිර වේ.
- උපකරණවල තත්ත්වය ඉතා දුර්වල වීම. විශේෂයෙන්ම අත්කරත්තවල රෝද ට්‍රැක්ටර්වලින් සකසනු වෙනුවට ලෝහ ඊම් හා දැව පටි යොදා සකසා ඇති බැවින් තල්ලු කිරීම ඉතා දුෂ්කරය.
- වාහන හා උපකරණ අළුත්වැඩියාව මෙන්ම ඉන්ධන ඇණවුම් කිරීමද අකාර්යක්ෂම ලෙස සිදුවීම.
- ප්‍රවාහනයේදී එම වාහනවලින් කසළ විසිරීම

- අවසන් වැහැර කිරීමේ ස්ථාන කිහිපයක් සඳහා යන වාර ගණන සටහන් නොකිරීම.
- ප්‍රතිවක්‍රීකරණ අංශ සඳහා රජයෙන් කිසිම ආධාරයක් නොලැබීම, ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා අවශ්‍ය තරම් ද්‍රව්‍ය නොලැබීම, මෙහෙයුම් වියදම් අධිකවීම, ගොඩනැගිලි හෝ භූමියක් ලබා ගැනීම ඉතා දුෂ්කරවීම වැනි කරුණු නිසා අතරමැදි වෙළෙඳුන් දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීම.
- විශේෂයෙන්ම මූලික රෝහල තුළින් එන අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය හා සෞඛ්‍යාරක්ෂක අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය හා අවසන් වැහැර කිරීම දුර්වල මට්ටමක පැවතීම.
- හළාවත නගර සීමාවේ පිහිටි විවෘත කොන්ක්‍රීට් කාණු පිරිසිදු කිරීම දුෂ්කරවීම. ඊට හේතුව, මේ සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට කම්කරුවන් නොමැතිවීම, හා කාණුවල ස්වභාවය නිසාද අතින් පවිත්‍ර කිරීම ඉතා අපහසු වී තිබේ. මැලේරියා ඇළ නමින් හැඳින්වෙන කාණුව ඉතා තදින් රොන්මඩ පිරී ඇති වැවින් සුද්ධ කිරීම වඩාත් දුෂ්කර වී තිබේ.

4 පරිච්ඡේදය නියමු ව්‍යාපෘතිය

4.1 පදනම

හළාවත නගරය සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය තුළ ඉතා වරපතල ගැටළු රැසකට මුහුණ දෙන බව එහි වත්මන් ස්වභාවය දෙස බැලූවිට පෙනේ. නගර සභා සභාපතිතුමා හා කාර්ය මණ්ඩලයේ කිහිප දෙනෙක් මෙම ගැටළුවලට අවතීර්ණ වීමට ඉතා උනන්දුවෙන් පසුවෙන බව, අධ්‍යයනය පිළිබඳ දැක්වූ දැඩි උනන්දුව හා ඊට දැක්වූ සහයෝගය තුළින් මෑතවත් පිළිඹිබු කර දක්වන ලදී, කෙසේ වෙතත් නගර සභාවට මෙම ගැටළු විසඳීමට නොහැකිව ඇත්තේ අවශ්‍ය දැනුම, උපකරණ හා සම්පත්වල හිඟයක් පවතින බැවිනි. එමනිසා හළාවත නගරයට සුදුසු පරිදි පුළුල් පරාසයක් තුළ පිහිටිමින් අනෙකුත් නගර සභාවලටද ඉතා ආදර්ශමත් නගරයක් ලෙස නිර්මාණය කරමින් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය දියුණු කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවීමට තීරණය විය.

4.2 අරමුණු

නියමු ව්‍යාපෘතියේ දළ සැලැස්ම හා එහි ප්‍රධාන අරමුණු පහතින් සඳහන් කර තිබේ.

*** 4-1 වගුව නියමු ව්‍යාපෘති දළ සැකසුම**

අයිතමය සාමාන්‍ය	සංරචක පහත සඳහන් පරිදි	අරමුණු
කළමනාකාරිත්ව ධාරිතාව ශක්තිමත් කිරීම	අතුරු ව්‍යවස්ථා සැකසීමට සහයවීම ස.අ.ක. යේ විවිධ කළමනාකරණ මෙවලම් ක්‍රියාත්මක කිරීම(පාලන පුවරු, මාසික වාර්තා, ස.අ.ක. අත්පොත්) මහජන භෞතික පරීක්ෂක හා පරිපාලකවරු පුහුණුව මහජනතාව උනන්දු කිරීමේ වැඩසටහන් හා ස.අ.ක. අධීක්ෂණ කටයුතු සඳහා ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීම ස.අ.ක. සඳහා දූෂ අවුරුදු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සැකසීම	හ.න.ස.වේ කාර්ය මණ්ඩලයේ ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම හ.න.ස.වේ කාර්ය මණ්ඩලයේ ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම
අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ කටයුතු දියුණු කිරීම	බෙල ක්‍රමය හඳුන්වා දීම නිශ්චල ට්‍රේලර් ක්‍රමය හඳුන්වා දීම කසළ ගුවමානු මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීම පාසල් හා පොදු ස්ථාන සඳහා කසළ බදුන් සවි කිරීම මහජන අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ, රඳවා තැබීමේ, එකතු කිරීමේ හා ප්‍රවාහනයේ වත්මන් තත්වය දියුණු කිරීම මහජනතාව දැනුවත් කිරීම හා සහයෝගය ලබා ගැනීම ඉහළ නැංවීම
පාරිසරික අධ්‍යාපනය	පරිසර අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම අධ්‍යාපනික උපකරණ සැපයීම පරිසර අධ්‍යාපනයට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය සැපයීම පරිසර අධ්‍යාපන ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සැකසීම සපයන ලද අධ්‍යාපනික ද්‍රව්‍ය(බැනර, පත්‍රිකා) හා උපකරණ භාවිතා කරමින් පාර්ශවකරුවන් පුහුණු කිරීම පරිසර අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය භාවිතා කිරීම, මෙහෙයවීම හා කේෂ්‍රයට ගොස් අධ්‍යාපනය ලබා දීම	තිරසාර පරිසර අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා හ.න.ස කාර්ය මණ්ඩලයේ ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම එළදැඩි අධ්‍යාපන ප්‍රවේශයන් හා ද්‍රව්‍ය නිර්මාණය කිරීම හා තහවුරු කිරීම. මහජන සහයෝගය හා දැනුවත් කිරීම ඉහළ නැංවීම

4.3 විස්තරය

4.3.1 කළමනාකාරීත්ව ධාරීතාවය ශක්තිමත් කිරීම

4.3.1.1 අතුරු ව්‍යවස්ථා සැකසීමට සහය ලබාදීම

සමාජික නගර සභාව විසින්ම ස.අ.ක. සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් සකසා සභාව අනුමත කිරීමෙන් අනතුරුව පළාත් සභා අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා 2003 ජනවාරි/පෙබරවාරි මාසවලදී පළාත් සභාව වෙත භාර දී ඇත.

පළාත් පාලනය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ආයතනය ජයසිංහ ආයතනයේ සහයෝගයද ඇතිව සකසන ලද ආදර්ශ අතුරු ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පතේ පිටපත් 2003 මැයි වන විට සමාජික නගර සභාවට ලබා දී එම අවස්ථාවේදීම සමාජික නගර සභාව විසින් සකසන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ පිටපතක් අධ්‍යයන කණ්ඩායම විසින් ලබා ගෙන ඇත. මෙම පිටපත් දෙකේම සඳහන් වන අතුරු ව්‍යවස්ථා එක් එක් පාර්ශවයන් මගින් සංශෝධනය කරනු ලැබූ අතර, පිටපත් දෙකේම සමහර කරුණු දෙකටම පොදු වූ අතර සමහර කරුණු එකිනෙකට සුවිශේෂී වූ කරුණු විය. සමාජික නගර සභාව, තමන් සැකසූ අතුරු ව්‍යවස්ථාව, අනුමත කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් මගින් නොකඩවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට කැමති බව තීරණය කරන ලදීත් එ ගැන සලකා බලන ලෙස එහි පිටපතක් පළාත් පාලනය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ආයතනයට යොමු කරන ලදී.

කෙසේ වෙතත්, 2003 සැප්තැම්බර් වන විටත්, නගර සභාවට තම අතුරු ව්‍යවස්ථාව සම්බන්ධයෙන් පළාත් සභාවෙන් එ සඳහා කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබීය. එහිසා නගර සභාව තම අතුරු ව්‍යවස්ථාව නැවත ලබා ගෙන ඉංග්‍රීසි හා දෙමළ භාෂාවට පරිවර්තනය කර නැවතත් පළාත් සභාවට භාරදීමට අදහස් කර තිබේ. එසේම පළාත් පාලන අමාත්‍යවරයා මුණ ගැසී මෙම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ කරුණු එතතු ගැන්වීමටත් ශ්‍රී ලංකා තීරණ සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ ස්ථාවරය පෙන්වීමටත් අදහස් කර ඇත. මෙම පියවර දෙකම අනුමත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමට පිටුවහලක් වනු ඇත. වසර 2004 තුළදී මෙම අතුරු ව්‍යවස්ථා ක්‍රියාත්මක කිරීමට සමාජික නගර සභාව බලාපොරොත්තුවන්න සිටී.

4.3.1.2 සෞභාග්‍ය කළමනාකරණ මෙවලම් ක්‍රියාත්මක කිරීම

පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත්ව සෞභාග්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ක්‍රමවේදී 3ක් හඳුන්වා දී ඇත.

- **මාසික වාර්තා:** මෙය කොටස දෙකකට බෙදා ඇත. එකක් සැම මසක් සඳහාම දෛනික වාර්තා වැඩිමට හා අනෙක සැම වසරක් සඳහාම සාරාංශ වාර්තා තබා ගැනීම වශයෙන් වේ. හුදු පරිදි දිනපතා හෝ මාසිකව, සෞභාග්‍ය කළමනාකරණයට සම්බන්ධ සෑම තොරතුරක්ම එහි සඳහන් කළ යුතු වේ. අනතුරුව එයින් ස.අ.ක. ක්‍රියාවලිය නිරීක්ෂණය, අපේක්ෂිත ඉලක්කයන්ගේ ප්‍රගතිය පිළිබඳව ඇගයීමක් කිරීම හා, ගැටළු මතුවන අවස්ථාවන්හිදී අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග හඳුනා ගැනීමටද එය ඉවහල් වේ. මාසික වාර්තාවක දළ සැකසුමක් නගර සභාවට ලබා දී ඇති අතර අවශ්‍යතාවයන්ට ගැළපෙන පරිදි එය සකසා ගනු ලැබීය. මෙහි කොටසක් 2003 මැයි මස වන විටදී පුරවන ලදී.

- පාලක පුවරු:** සාමාන්‍යයෙන් මෙය විශාල සුදු පුවරුවක්(5' x 7') වන අතර පරිමාණය විශාල කරන ලද (ඩිපිටල) නගර සීමියම එ මත දිස් වේ. සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට අදාළ දත්ත, එනම් එකතු කිරීමේ කළාප, එකතු කිරීමේ මාර්ග සටහන්, වාර ගණන, පොදු කසළ ඛනික, නිශ්චල ට්‍රේලර්, කසළ බදුන්, මහා පරිමාණයෙන් කසළ උත්පාදනය කරන ස්ථාන, පොදු දැන්වීම් පුවරු, හා ගැටළු සහිත ස්ථාන ආදියේ පිහිටීම වැනි තොරතුරු එහි වාර්තා කිරීම හා ක්‍රමවත්ව යාවත් කාලීන කරනු ලැබේ. හළාවත නගර සභාවෙන් ලත් තොරතුරු අනුව එය නිර්මාණය කළ අතර, සාධාරණ මිලකට මුද්‍රණය කරවා මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක කාර්යාලයේ විත්තිය මත සවි කර ඇත. මෙය 2003 ඔක්තෝබර් සිට භාවිතා කළ යුතුව ඇත.
- සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අත් පොත්:** මෙය සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය තුළ කළයුතු වැඩ සම්බන්ධ දළ සටහනක් පෙන්වන මෙහෙයුම් මෙවලමකි. මෙයින් දක්වන්නේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය තුළ දෛනිකව, සතිපතා, මාසිකව හා වාර්ෂිකව කළයුතු ක්‍රියාකාරකම් හා කවුරුන් විසින් එවා කළ යුතුද යන්න ගැනයි. එසේම මාසික වාර්තා හා පාලක පුවරු භාවිතා කරන්නේ කෙසේද යන්න ගැනත් අවශ්‍ය දත්ත රැස්කරන ආකාරය ගැනත් එහි විස්තර කර ඇත. මෙහි සම්මත ආකෘතියක් හළාවත නගර සභාවට සපයා ඇති අතර, අවශ්‍ය පරිදි අවස්ථාවන්ට ගැලපෙන ලෙස එය සකසා ගත හැකිය.

4.3.1.3 මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක හා පරිපාලකවරු පුහුණුව

මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක හා පරිපාලකවරු සඳහා කරන ලද පුහුණුව පහතින් සාරාංශගත කර ඇත.

* 4-2 වගුව ම.සෞ.ප. හා පරිපාලක පුහුණුව පිළිබඳ සාරාංශය

දින	පැමිණීම (සංඛ්‍යාව)	ඉදිරිපත් කිරීම	මාතෘකාව
මාර්තු 8	7	ස.අ.ක. ගැඳුණිම	ස. අ.ක. අවශ්‍ය ඇයා(ප්‍රධාන අරමුණු) ශ්‍රී ලංකාවේ වත්මන් ස.අ.ක. සනීපාරක්ෂක තත්ත්වය(බැහැර කිරීම හා රඳවා තැබීම) ස.අ.ක. හා බැඳුණු පාරිසරික හා සෞඛ්‍ය අවදානම ශ්‍රී ලංකාවේ අවසන් බැහැර කිරීමේ ක්‍රම ස.අ.ක. සැලසුම (අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය, සංයුතිය, අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහය, පැටවුම් ගණන රටන්වලට හැරවීම)
		ස.අ.ක. වෙනස් කිරීම හමුවේ ඇති අභියෝග	ස.අ.ක.ගේ වෙනස්වන සුළුභාවය කසළ විසරීම අඩු කිරීම(බැහැර කිරීමේ නීති, කසළ බදුන්) කසළ එකතු කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය දියුණු කිරීම ස.අ.ක. සඳහා යන විශදුම අඩු කිරීම
අගෝ. 7	6	මානව සම්පත් පුහුණුව	ම.සෞ.ප. හා පරිපාලකවරු තනි තනිව ඉටු කරන කාර්යභාරය හෝ රැකියාව සංවිධානයක හා කණ්ඩායමක කොටසක් ලෙසින් ම.සෞ.ප. හා පරිපාලකවරුන්ගේ වැදගත් හැකියාවන්

සෑම පුහුණු සැසියකම ඉහතින් සඳහන් කර ඇති මාතෘකා යටතේ සකස් කළ පවරපොයින්ට් ඉදිරිපත් කිරීමක් හා අවශ්‍ය පරිදි කණ්ඩායම් සාකච්ඡා යටතේ මෙහෙයවන ලදී. පවරපොයින්ට් ඉදිරිපත් කිරීම යටතේ කළ වැඩසටහන මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ස.අ.ක. ගේ නියම ස්වභාවය පෙන්වුම් කළ අතර, සුදුසු පරිදි එම ඉදිරිපත් කිරීම අළලා මුද්‍රණය කළ අත් පත්‍රිකා සිංහල,දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි යන භාෂා තුනෙන්ම

පරිවර්තනය කර සහභාගිවුවන්ට බෙදා දෙන ලදී, කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම් සකසා තිබුණේ තම වෘත්තීයව
හැකි තාක් උචිත වන පරිදිය(උදා. පැටවුම් ප්‍රමාණයට අදාළ දත්ත රොන් බවට හැරවීම, නිශ්චල ට්‍රේලර්
මගින් කසළ එකතු කිරීම සැලසුම් කිරීම, පවරණ ලද රාජකාරී අනුගමනය නොකරන කම්කරුවන් සමඟ
කටයුතු කරන ආකාරය, සමහර කාණු නිසි ලෙස පිරිසිදු නොකිරීමට හේතු සොයා බැලීම, මලපහ ආදිය
අනෙකුත් කසළ සමඟ මිශ්‍රව බැහැර කිරීමට හේතු සෙවීම ආදිය)

4.3.1.4 ප්‍රවාහන පහසුකම්

කුඩා ගඟුරු පැදී දෙකක් ජයකා ආයතනය මගින් හළාවත නගර සභාවට ප්‍රදානය කරන ලදී, එවා ඔ.අ.ක
පිළිබඳ අධීක්ෂණයට පමණක් නොව මහජන අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සඳහාද යොදා
ගත හැකි වේ.

4.3.1.5 ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා දායක අවුරුදු ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකසීම

පහත සඳහන් පරිදි හළාවත නගර සභාව සඳහා දායක අවුරුදු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකසන ලදී.

- ජයකා ආයතනය මගින් හළාවත නගර සභාව සඳහා ඔ.අ.ක. සඳහා දළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක්
සකසීම හා නගර සභා සභාපතිතුමා, සභාවේ මන්ත්‍රීන්, ම.සෞ.ප., ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරී හා
අදාළ අනෙකුත් නිලධාරීන් එකවර පවත්වන ලද අභ්‍යන්තර රැස්වීම් මාලාවක් තුළින් එය සුදුසු පරිදි
සංශෝධනය කිරීම හා ජයකා අධ්‍යයන කණ්ඩායම සමඟද රැස්වීම් පවත්වා එම සැලැස්ම දෙවන
වරටත් අනතුරුව අවසන් කෙටුම්පත් වාර්තාවක් වශයෙන් සකසීම.
- අවසන් කෙටුම්පත් සැලසුම නගර සහිතයන් සමඟ සාකච්ඡා කර සභා රැස්වීමේදී අනුමත කිරීම
සඳහා සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කර සහිතයන් අතර බෙදා දීම.
- 2003 සැප්තැම්බර් මසදී ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළිබඳව අදාළ සියළුම අංශවලට දැනුම් දීම සඳහා
වැඩිමුළුවක් මෙහෙයවීම.

4.3.2 අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම

පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළුව අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම හා ප්‍රවාහන පද්ධතිය දියුණු කිරීම
සඳහා හළාවත නගර සභාව විසින් නියමු ව්‍යාපෘති කීපයක් ක්‍රියාත්මක කර තිබේ.හළාවත නගරය සඳහා
කසළ බැහැර කිරීමේ නීති රීති හා ශබ්ද ක්‍රමය හඳුන්වා දීම. එය මහජනතාවට ප්‍රචාරණය කිරීම සඳහා පහත
සඳහන් ක්‍රම අනුගමනය කරන ලදී.

- ශබ්දවිකාශන යන්ත්‍ර , අත්පත්‍රිකා හා ප්‍රසිද්ධ දැන්වීම් පුවරු මගින් ප්‍රචාරය කිරීම
- දේව මෙහෙය පැවැත්වෙන අවස්ථාවේදී මහජනතාවට එය නිවේදනයකින් දැනුම් දෙන ලෙස
කතෝලික පූජකතුමන්ලාගෙන් ඉල්ලා සිටීම
- විවිධ කළාපවල පැවැත්වූ ප්‍රජා රැස්වීම් මගින් දැනුම් දීම
- පාසල තුළ පවත්වන ලද පරිසර කම්බු රැස්වීම් මගින්

- හළාවත නගරය තුළ ප්‍රජා නිසාමක පද්ධතියක් ඇති කිරීම හා එහි ප්‍රධාන අරමුණ හළාවත නගර සභාවේ ස.අ.ක. හා පාරිසරික ගැටළු පිළිබඳ මහජන සන්නිවේදන කටයුතු එළඳැගී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම.

මෙම ක්‍රමය යටතේ මිනිසුන් විසින් භාජනයක් උපයෝගී කරගෙන (බැග් හෝ කසළ බඳුනක්)කසළ බැහැර කළ යුතු අතර, එක්තරා නීතියකට හා කාලසටහනකට අනුව විශේෂිත සංගීත හඩක් සමඟ පැමිණෙන වාහනයට තම නිවසේ බැහැර කරන කසළ සෘජුවම ලබා දීම හෝ නිවසේ නොමැති අවස්ථාවක නම් මනාව වසන ලද බඳුනක දමා නිසමිත වෙලාවට පෙර පාර අද්දර තැබීම කළ යුතු වේ.

- හළාවත නගර සභාව විසින් දැනට ක්‍රියාත්මක කරන නිශ්චල ට්‍රේලර් යොදා කරන කසළ එකතුව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ජයකා ආයතනය විසින් එවැනි ට්‍රේලර් 3ක් හා නවීකරණය කරන ලද අත්කරත්ත 5ක් ලබා දෙන ලදී.
- මහජනයා වැඩිපුර ගැවසෙන කලබලකාරී විදී, පොදු ස්ථාන හෝ විශේෂ උත්සව අවස්ථාවලදී යොදා ගත හැකි පරිදි ස්ථීර කසළ බඳුන් 20ක්ද, එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බාග බැරල(ලීටර් 100) 20ද, ලීටර් 50ක ධාරිතාවයක් ඇති ප්ලාස්ටික් කසළ බඳුන් 50ක්ද ජයකා ආයතනය විසින් නගර සභාවට ලබා දෙන ලදී.

4.3.3 පරිසර අධ්‍යාපනය

ජයකා ආයතනයේ මූලධාරී ඇතිව, ස.අ.ක. පිළිබඳ සියළුම දෘෂ්ටිකෝණයන් ඇතුළත් තොරතුරු විද්‍යා පෙන්වන්නාවූත්, එසේම සමහර අදාළ අංග පිළිබඳ උනන්දුවක් ඇතිකරවන(උදා. කළපවත්නා/නැවත භාවිතා කළ හැකි බැග් හා ORDE ආයතනයේ කොමිපෝස්ට්) තොරතුරු ඇතුළත් පරිසර අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් හළාවත නගර සභාව විසින් මෑතකදී ස්ථාපිත කරන ලදී. මෙම එකකට ලැප්ටොප් කොම්පියුටරයක්, මුද්‍රකයක්, බහුමාධ්‍ය ප්‍රොජෙක්ටර් යන්ත්‍රයක් හා තිරයක්, හිපිටල කැමරාවක් අධ්‍යාපනික පවුකා 6000ක්, හා ස.අ.කයේ සියළු පාර්ශවයන් පෙන්නුම් කරන, හළාවත නගරයේ තත්ත්වය විද්‍යා පාඨ,පාසල සිසුන් හා මහජනතාව සඳහා කේෂ්ත්‍ර අධ්‍යාපන කටයුතුවලදී යොදා ගත හැකි ජංගම, නැවත භාවිතා කළ හැකි සංඛ්‍යාවෙන් 10ක් වන අධ්‍යාපන බැහැර පෙළක්ද ලැබී ඇති අතර අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව ලබා දීම සඳහා මෙම උපකරණ ඉතාමත් යෝග්‍ය බව කිව යුතුය.

4.4 ඇගයීම

4.4.1 සාමාන්‍ය

මෙම නියමු ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී එ සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වූ මානව සම්පත් දායකත්වයක් සම්බන්ධයෙන් මතු වූ ගැටළු නිසා ව්‍යාපෘති කටයුතු තරමක් ප්‍රමාද කිරීමට සිදු විය. මුලින්ම, නියමු ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීමේදී ක්‍රියාකාරී දායකත්වයක් ලබා දුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක විශ්‍රාම යාම හා ඔහුගේ සේවා කාලය දීර්ඝ නොකිරීම හේතුවෙන් ආරම්භ කළ නියමු ව්‍යාපෘතියේ වැඩ කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ඔහුට ඉඩක් නොලැබීය. එ වෙනුවට වෙනත් කෙනෙකු අනුග්‍රහක කරන ලද අතර, මුළුදී ඔහු

ඉතා උනන්දුවෙන් හා උද්‍යෝගයෙන් කටයුතු කළද, බොහෝවිට ඔහු වැඩ කරන ලද්දේ තමන්ට රිසි අයුරිනි. එය හළුවන නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලයේ සිටින විවිධ පුද්ගලයින් අතර නොරිසිවූ සහගත වූ බැවින් අවසානයේ ඔහුගේ කාර්යයන් නවතා දැමීමට උපදෙස් ලැබිණි. මේ නිසා ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධ සියළුම වගකීම් එහි සහාපතිවූවාට හා ප්‍රාදේශීය පරිසර නිලධාරීන්ට දැරීමට සිදුවිය. එම නිසා ඉතා දක්ෂ අන්දමින් පවත් ගත් නිසමු ව්‍යාපෘතියේ සමහර වැඩකටයුතු (බෙල් ක්‍රමය)ක්‍රමයෙන් මන්දගාමී බවට පත්විය. මේ අනුව බලන විට හළුවන නගර සභාවේ නිසමු ව්‍යාපෘති හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පුරණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා මේ සියළුම වැඩ කරදර සඳහා හොඳ දායකත්වයක් ලබා දීමට හැකි නව ම.සෞ.ප. කෙතෙකු නගර සභාවට ලබා ගැනීම ඉතා වැදගත් කරුණකි.

4.4.2 කළමනාකාරීත්ව ධාරිතාවය ශක්තිමත් කිරීම

අතුරු ව්‍යවස්ථා: හළුවන නගර සභාව විසින්ම එහි ප්‍රාදේශීය තත්ත්වය හා ගැටළුවලට අදාළ පරිදි තමන් විසින්ම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් සකසීම සඳහා ඉතා හොඳ ආරම්භයක් දී තිබේ. කෙසේ වෙතත් පළාත් සභා අනුමැතිය ලබා ගැනීමේදී ඔහුගේ උෂ්කරතා හේතුවෙන් එය ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා දිගු කලක් ගතවනු ඇත. අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා පමණට වඩා ප්‍රමාද වන්නේ නම් එ වෙනුවට ස.අ.ක. සඳහා වන ආදර්ශ අතුරු ව්‍යවස්ථාව සුදුසු පරිදි සකසා ගැනීම සඳහා ග.න.ස. විසින් පියවර ගනු ඇත.

එමෙන්ම නගර සභාව විසින් බැහැර කිරීමේ නීති රීති අනුගමනය නොකරන මිනිසුන් සම්බන්ධයෙන්, නගර සභා ව්‍යවස්ථාවට අදාළව සම්මත සැලැස්මකද පිළියෙළ කර තිබේ. දැනටමත් මෙම සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක වන අතර, මිනිසුන්ගේ හැසිරීම් තුළ දියුණුවක් ඇතිකිරීම සඳහා එය එළඳායි ලෙස හේතු වී ඇති බව ඔප්පු කර පෙන්වයි.

කළමනාකරණ මෙවලම්: සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ ලිපිකරු විසින් දැනට පුරවමින් පවතින මාසික වාර්තාව සාමාන්‍ය මට්ටමේ ප්‍රගතියක් ඇතිව ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. අදාළ සියළුම දත්ත එකතු කිරීම එක් ගැටළුවක් හැටියට හඳුනාගෙන තිබේ. දළ වශයෙන් මාසික වාර්තාවේ 2/3 ක් පමණ දැනට පුරවා අවසානය. කෙසේ වෙතත් එ සඳහා ටික කලක් ගතවන අතර, පුරණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීමට නම් වසර 1-2 අතර කාලයක් ගතවනු ඇත. මුද්‍රණය කිරීමේ ගැටළුවක් නිසා පාලක පුවරුව තරමක් ප්‍රමාද වූ අතර දැන් එය භාවිතා කිරීමට සුදානම්ව පවතී. ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අත්පොත් හළුවන නගර සභාවට ඔක්තෝබර් මසදී ඩාර් උන් අතර, ප්‍රදේශයට අදාළ තොරතුරු හා ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට සම්බන්ධයෙන් සියළුම පළාත් පාලන ආයතනවල කාර්ය මණ්ඩලය සමඟ කරන ලද සාකච්ඡාවල ප්‍රතිපෝෂකයන්ද ඇතුළුව විශේෂයෙන් පරිපාලකවරු සඳහා කරන ලද පුහුණු, පාලක පුවරු හා මාසික වාර්තා පිළිබඳ සාරාංශයකද එමගින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක හා පරිපාලකවරු පුහුණුව: සහභාගිවූවන් බොහෝ දෙනෙකු මෙම වැඩසටහන අගය කරන ලද අතර, එතුළින් නව අත්දැකීම්, දැනුම, අදහස් හා ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් ඇති කරගත් බව සඳහන් කරන ලදී. පරිපාලකවරු වැඩි දෙනෙක් සිය සිටියේ තම වෘත්තීය කාලය තුළ පුහුණුවක් ලබා ගත් ප්‍රථම අවස්ථාව මෙය බවත් නොකඩවාම මෙම වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවයි.

ප්‍රවෘත්ති පහසුකම්: හළාවත නගර සභාවට යතුරු පැදි ලබා දීම වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වූ බව ඔප්පු කර පෙන්වයි. එකක් වැඩි වශයෙන් ම.සෞ.ප. විසින් කේෂත්‍ර අධීක්ෂණ සඳහා භාවිතා කරන අතර, අනෙක හදිසි ගැටළු මතුවන අවස්ථාවල ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට හා අධීක්ෂණ කටයුතු කිරීම සඳහා නගර සභා පරිශ්‍රයේ තබා ඇත.

ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම: හළාවත නගර සභාව සඳහා. ස.අ.ක. ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සැදීමේදී සභාපතිතුමා විසින් අනාගතය සඳහා මග පෙන්වන්නා වූ පැහැදිලි අදහස් ලබා දුන් අතර, සැලසුම සැදීමේදී ඉතා ශක්තිමත් නායකත්වයක් ගෙන ක්‍රියාකරන ලදී. අනෙකුත් නගර සභිකයින්, කාර්ය මණ්ඩලය හා මහජනතාව රැස්වීම් තුළින් (පැයක, අභ්‍යන්තර රැස්වීම්, සභා රැස්වීම්) හා වැඩිමුළු තුළින් මේ සඳහා සම්බන්ධ වූ නමුත් මෙම අවස්ථාව වන විට සභාපතිතුමාට පමණක් මේ පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් තිබුණි. එ නිසා හැකි තාක් ඉක්මනින් අවසන් කෙටුම්පත් වාර්තාව සිංහලට පරිවර්තනය කර දී සාකච්ඡා සඳහා ඉඩකඩ සැලසීම හා එය තේරුම් ගැනීමට සැලැස්වීම ඉතාම වැදගත් කොට සැලකේ. එතුළින් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ සහයෝගය ලබා ගත හැකි වේ.

4.4.3 කසළ එකතු කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම

මූලික වශයෙන් ආරම්භ කළ බෙල් ක්‍රමය සම්බන්ධ නියමු වැඩසටහන, ජනතාවගෙන් විශාල බහුතරයක් විසින් අනුමත කරමින් එ සඳහා දැක්වූ සහයෝගය බෙල් ක්‍රමය ක්‍රියා කිරීමට යෙදිර්ණයකද ලබා දුන් අතර කසළ පැටවීමේදී කම්කරුවන්ටද එය වඩාත් ලේසි ක්‍රමයක් විය. වාහන අබලන්වීම හේතුවෙන් එකතු කිරීමේ කාලසටහන නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වීම මේ සම්බන්ධයෙන් පැන නගින ගැටළුවක් ලෙස හඳුනා ගෙන තිබේ. ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළින් මේ සඳහා විසඳුම් ලබා දීමට ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක්ම ගෙන ඇති අතර, බෙල් එක ක්‍රියා විරහිත වන අවස්ථාවන්වලදී පාසල සඳහා යොදා ගන්නා පිත්තල සීනුවක් භාවිතා කිරීම ගැටළුව නිරාකරණය කර ගත හැකි විකල්ප මාර්ගයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. දැනට නගර සභාව විසින් බෙල් ක්‍රමය මුළු නගරය පුරාම ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතින අතර, ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළින් 2004 වසරේ සිට එකතු කිරීමේ කාලසටහන තදින්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත.

එම කාලවකවානුව තුළදීම පත්‍රිකා බෙදා දීම හා ප්‍රජා රැස්වීම් පැවැත්වීම වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වූ අතර, මෙම අචන් සංගීත හඬ පිළිබඳව මිනිසුන් තුළ වූ කුතුහලයද, වැදගත් වූ අවිධිමත් ප්‍රචාරණ ක්‍රමයකි.

මෙය මැනවින් ස්ථාපිත වූ පද්ධතියක් බවට පත්වීම ඉතා වැදගත්ය. එමෙන්ම හළාවත නගර සභාව මෙහිදී සැලකිල්ලට ගත යුතු වන්නේ මෙම ක්‍රමය තුළින් අවම සම්පත් යොදා ගෙන උපරිම මහජන සහයෝගයක් ලබා ගන්නේ කෙසේද, යන්න සෙවීමයි. එය මෙම ක්‍රමයේ ප්‍රධාන අරමුණුවලින් එකකි. ප්‍රායෝගිකව බලනවිටදී පළමු පියවර වන්නේ එකතු කිරීමේ වාර ගණන අඩු කිරීම, කම්කරුවන් ගණන අඩු කිරීම(අත්කරත්ත හා වාහනවල එකතු කිරීමට යන) හා අනවශ්‍ය බසකි ඉවත් කිරීම වේ. මෙම කාරණාව නගර සභා සභාපතිතුමා හා කාර්ය මණ්ඩලය විසින්ද අවධාරණය කර තිබේ.

නිශ්චල ට්‍රේලර් පුරණ ලෙස භාවිතා කරමින් පවති. නවීකරණය කරන ලද අත්කරත්ත දිනපතා භාවිතා නොකරයි. නමුත් විශේෂිත අවස්ථාවල (පල්ලියේ මංගල්ලය, විශාල ප්‍රදර්ශන, හළාවත අගෝස්තු 28-31)

එවා භාවිතා කරයි. එවැනි අවස්ථාවල හළාවත නගර සභාව විසින්, අත් කරගත හා කමිකරුවන් එම ස්ථාන පිරිසිදු කිරීම සඳහා යවනු ලැබේ.

ස්ථීර කසළ බඳුන් 20 හා ලීටර 100 ගේ එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බඳුන් ජලාශ්‍රිත බඳුන් 10 හළාවත නගරය පුරා සවි කිරීම හෝ බෙදා හැරීම කර තිබේ.

4.4.4 පරිසර අධ්‍යාපනය

අධ්‍යාපන ද්‍රව්‍ය හා උපකරණ භාවිතය පිළිබඳ පුහුණුව, 2003 ජනවාරි සිට මාරතු මුළු දක්වා කරන අතරතුරදී , අධ්‍යයන කණ්ඩායමේදී සහය ඇතිව පාර්ශවකරුවන් විසින් පරිසර අධ්‍යාපනය සඳහා සැලසුම්කළ සුදානම් කරන ලදී. මෙම පුහුණුව තුළින් හළාවත නගර සභාවේ පාර්ශවකරුවන්, විශේෂයෙන්ම පරිසර නිලධාරීන්, ඔවුන්ගේ හැකියාවන් ගොඩ නගා ගන්නා ලදී. 2003 මාරතු මස 7 වන දින පරිසර මධ්‍යස්ථානය විවෘත කරන ලදී. අධ්‍යයන කණ්ඩායමේ එතරම් සහයෝගයක් නොමැතිව වුවද, තම අධ්‍යාපන හා පරිසර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධව නගර සභාව විසින් මෙම මධ්‍යස්ථානයේ මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී.

2003 සැප්තැම්බර් මසදී, හළාවත නගර සභාව විසින් කසළ වැහැර කිරීමේ හොඳ පුරුදු සම්බන්ධව මහජන අධ්‍යාපනය ලබා දීම සඳහා අවධානය යොමු කරන ලදී. එ අනුව ස්ථානීය අධ්‍යාපන ලබා දීම මැනවින් කෙරෙමින් පවතී. කෙසේ නමුත් මධ්‍යස්ථානයට පැමිණි සංඛ්‍යාව බලාපොරොත්තු වුවාට වඩා ඉතා සුළු එකක් විය. ඊට හේතුව පරිසර නිලධාරීන් කාර්ය බහුලවීම, හා පරිසර අධ්‍යාපන කටයුතුවලට අමතරව වෙනත් රාජකාරිවල නියුක්ත වූ බැවින් මේ පිළිබඳ පුරුදු අවධානය යොමු කළ නොහැකි විය. විය හැකි අතෙක් හේතුව වන්නේ, පරිසර මධ්‍යස්ථානය තවමත් ජනතාවට එතරම් හුරු දෙයක් නොවීම හා මධ්‍යස්ථානය තුළ ආකර්ශණීය දර්ශන හා වැඩසටහන් නොමැතිවීම බව කිව හැකිය. මෙම තත්ත්වය දියුණු කිරීමට නම්, හ.න.ස. මේ සඳහා කාර්ය මණ්ඩලයෙන් කෙනෙකු (සෞඛ්‍ය ලිපිකරු)ස්ථීර වශයෙන් පත් කළ යුතු අතර, ස්ථානය බලා ගැනීමේදී පරිසර නිලධාරීන්ගේ සහායක හැටියට එම පුද්ගලයාට එහි වැඩ කළ හැකිය. පරිසර අධ්‍යාපන වැඩසටහන් කරගෙන යාම සම්බන්ධව, පරිසර නිලධාරීන් විසින් මෙම පුද්ගලයා පුහුණු කරනු ඇත.

පරිසර මධ්‍යස්ථානය හළාවත නගර සභාව හා ජනතාව අතර සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසට ක්‍රියාත්මක වීම බලාපොරොත්තු නොවූ කරුණකි. උදාහරණ ලෙස, කසළ එකතු කිරීම හරිතාකාරව සිදු නොකළ බවට හෝ තම නිවස අසල නිති විරෝධී ලෙස කර ඇති වැහැර කිරීම් පිළිබඳව පරිසර නිලධාරීන්ට පැමිණිලි කිරීම සඳහා සමහර මිනිසුන් මෙම ස්ථානයට පැමිණේ. එමගින් පෙන්නුම් කරන්නේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය දියුණු කිරීම සඳහා හ.න.ස. විසින් මෙම පරිසර මධ්‍යස්ථානයේ ක්‍රියාකාරකම් පුළුල් ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගන්නා බවයි.

5 පරිච්ඡේදය ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

5.1 දළ සැකසුම

5.1.1 දැක්ම

ස්ථාවර, සුදුසු හා විශ්වාසනීය ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් හළුවන නගරය පිරිසිදු හා පිවිත් වීම සඳහා යොධ්‍ය සමීපතන ස්ථානයක් බවට පත් කිරීම සහ එහි පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම.

5.1.2 අභිප්‍රාය

මෙම ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මගින් හළුවන නගර සීමාවේ ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා දැන අවුරුදු සැලැස්මක් සකසනු ලබයි. ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම කෙටි කාලීන (දැන-2006), මධ්‍ය කාලීන (2006 මැයි-2010 අප්‍රේල්) හා දිගු කාලීන (2010 මැයි-2013) වශයෙන් පියවර තුනකට බෙදා ඇති අතර, කෙටි හා මධ්‍ය කාලීන සැලැස්ම සඳහා වැඩි විස්තර සපයා ඇති අතර දිගු කාලීනව සකසන ලද සැලැස්ම ඉතා පුළුල් එකකි.

5.1.3 ප්‍රධාන අභිමතාර්ථයන්

ඉදිරි දස වසර තුළ දී (2003-2012) වැඩිදියුණු කළ ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ නගර සභාවේ ප්‍රධාන අභිමතාර්ථයන් වනුයේ:

- 100. ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ආයතනිකමය හා සංවිධානමය ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කිරීම හා පිරිවැය අතින් එළදායී එකක් බවට පත් කිරීම.
- 200. මූලාශ්‍රයේදීම අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා අනුබල දීම (3Rs-භාවිතය අඩු කිරීම, නැවත නැවත භාවිතා කිරීම, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය).
- 300. මහජන අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම.
- 400. අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම, එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම.
- 500. අපද්‍රව්‍ය සැකසීම හා පිරියම් කිරීම සඳහා අනුබල දීම.
- 600. අවසාන බැහැර කිරීම (අපහරණය) වැඩි දියුණු කිරීම.

5.1.4 ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයක් හිමිවන ක්‍රියාමාර්ග

ඉහළම ප්‍රමුඛතාවයක් හිමිවන්නේ, ආයතනමය හා සංවිධානමය ප්‍රතිසංස්කරණය හා ශක්තිමත් කිරීමේ විශේෂයෙන්ම ඔ.අ.ක. තුළ ක්‍රියාකාරී ඉම බලකායක් ඇති කිරීමේ වැඩපිළිවෙලටයි. මෙසේ නොකර, අනෙකුත් අභිමතාර්ථයන් වෛභාවයක් හා දියුණු කිරීමේ උපායයන් කිසිවක් සාර්ථක කරගත නොහැක.

දෙවනුවට ප්‍රමුඛතාවයක් හිමි වන්නේ, අවසන් බැහැර කිරීමටයි. කසළ අවම කිරීමේ ඕනෑම සාර්ථක ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැන නොසිතුවද හළුවන නගරය තුළ බැහැර කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු කසළ ප්‍රමාණයක් එක්වන බව නගර සභාව විසින් අවබෝධ කරගත ඇති බැවින්, අවසන් බැහැර කිරීමේ බිමක් අත්‍යවශ්‍ය

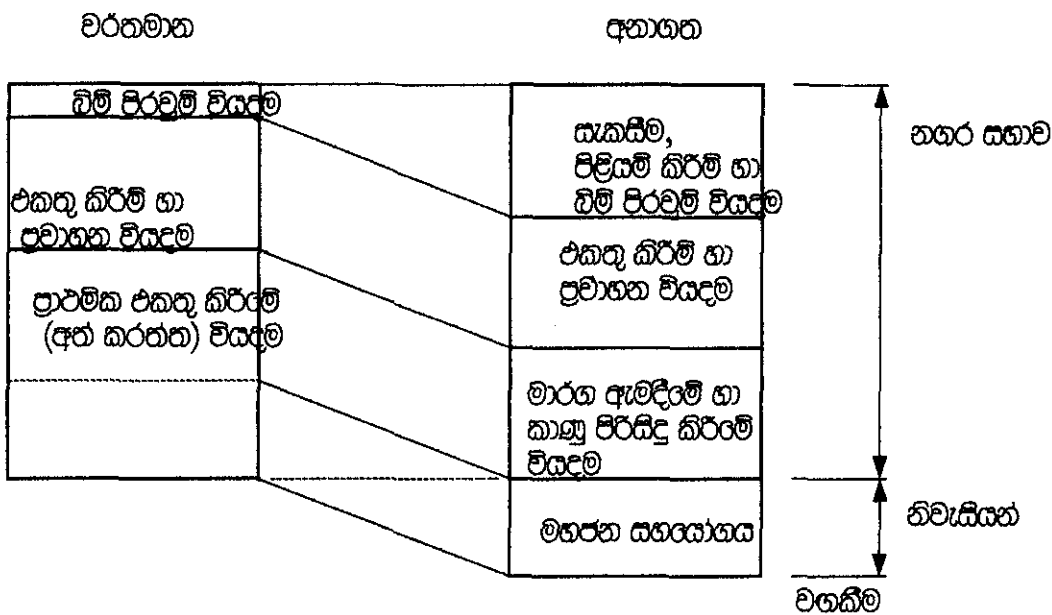
බව හඳුනාගෙන තිබේ. එවැනි බැහැර කිරීමකදී, පරිසරයට හිතකර අත්දැමින් හා මහජනතාව පිළිබඳ සලකා බලා සන්නිවාරකමක් ලෙස එය සිදු කළ යුතු වේ. මෙය ඉතා බැරැරැම් හා දේශපාලනික වශයෙන් සංවේදී හැටළුවකි.

5.1.4 සමීපත වෙදා හැරීමේ ප්‍රතිපත්තිය

ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා යොදවන මුදල සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ නැංවීමට හැකි තත්වයක් හළාවත නගර සභාවට නැත. කෙසේ වෙතත් අවසාන බැහැර කිරීම සඳහා දැනට භාවිතා කරන විවෘත බැහැර කිරීමේ ක්‍රමය වෙනුවට සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ක්‍රමයක් දියුණු කිරීම සඳහා වැඩි මුදලක් වැය කළ යුතු වේ. පහත සඳහන් සමීපත වෙදා හැරීමේ ප්‍රතිපත්තිය තුළින් මෙම අරමුදල් හිඟය සපුරා ගැනීම සඳහා හළාවත නගර සභාව කටයුතු කළ යුතු බවට යෝජනා කරයි:

- නගර සභාවේ කසළ එකතු කිරීමේ වැඩි ප්‍රමාණය හා අදාළ විශදම් අඩු කර ගැනීම සඳහා මහජන සහයෝගය ඉහළ නැංවීම හා අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීමට අනුබල දීම.
- තාවකාලික කම්කරු බදවා ගැනීමේ ක්‍රමය තුරන් කිරීම තුළින් ඉතිරි කරගත් මුදල් යොදා හළාවත නගරයේ තෝරා ගත් ස්ථාන සඳහා කසළ එකතු කිරීමේ සේවය පෞද්ගලිකකරණය කිරීම.
- කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීම මගින් කසළ එකතු කිරීමේ පිරිවැය තවදුරටත් අඩු කිරීම.
- අපද්‍රව්‍ය සැකසීම හා පිරිසමි කිරීම සඳහා, විශේෂයෙන් මධ්‍යගත කොම්පෝස්ටිකරණය සඳහා උනන්දු කරවීම මගින් බැහැර කිරීම (අපහරණය) සඳහා ඇති අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අඩු කිරීම.
- මෙම උපායයන් මගින් ඉතිරි කර ගත් අතිරික්ත මුදල්, අපද්‍රව්‍ය සැකසීම, පිරිසමි කිරීම හා ඕම් පිරවුම් කාර්යයන් සඳහා වෙන් කිරීම.

ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අගවැය ප්‍රතිච්ඡාදනය කිරීමේ සංකල්පය පහත දැක්වේ:

5.1.5 මූලික ක්‍රමෝපායයන්

මෙම අභිමතාර්ථයන් ඉෂ්ඨ කර ගැනීමේ මූලික උපායන් පහතින් සාරාංශ කර ඇත.

- අභ්‍යන්තර සමීපත උපරිම ලෙස භාවිතය හා සුදුසු පරිදි යෙදවීම.
- පොදු ජනතාව, ප්‍රජා කණ්ඩායම්, පාසැල් කණ්ඩායම්, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන(NGO), සංවිච්ඡා සංවිධාන, ආගමික සිද්ධිස්ථාන, ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය හා සමීඛන්ධි පුද්ගලික සමාගම්, අපද්‍රව්‍ය සමීඛන්ධියෙන් කටයුතු කරන ආධාර ලබාදෙන ආයතන වැනි බාහිර සමීපත පුරණ ලෙස භාවිතා කිරීම.
- හළාවත නගරයෙහි ඇති වැදගත් සමාජ ප්‍රශ්නවලට උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම (උදා. ක්‍රියාකාරී සමීප්‍රදායික ප්‍රතිවක්‍රීකරණ ක්‍රමය (බෝතල පත්තරකාරයා → අතරමැදි ව්‍යාපාරිකයා), ශ්‍රමදාන, අපරාදේ සංකල්පය, ආදිය).
- මූල්‍යමය, තාක්ෂණික සහ සමාජමය වශයෙන් සුදුසු තාක්ෂණයන් උපයෝගී කර ගැනීම.
- මහජන සහයෝගය ඉහළ නැංවීම.

5.1.6 සමස්ත ඉලක්කයන්

වසර 2003-2012 දක්වා වූ සමස්ත සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ඉලක්කයන් පහත වගුවෙහි සඳහන් කර ඇත.

* 5-1 වගුව: සමස්ත සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ඉලක්ක

කරුණ	දරුණක	වර්තමාන තත්වය (2002)	ඉලක්ක	
			2007	2013
භාවිතය අවම කිරීම හා නවත භාවිතය	ගෘහස්ථ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ සීඝ්‍රතාවය (ගැරැම්/පුද්ගලයෙකු/දිනකට)	530	වැඩි වීමක් නැත.	වැඩි වීමක් නැත.
	නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ සීඝ්‍රතාවය (ගැරැම්/පුද්ගලයෙකු/දිනකට)	900	වැඩි වීමක් නැත.	වැඩි වීමක් නැත.
ප්‍රතිවක්‍රීකරණය	අපහරණය කිරීමට ඇති අපද්‍රව්‍යවල නිශ්චල ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි අකාර්මික ද්‍රව්‍ය (%)	13	ව13%	ව13%
බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම හා එකතු කිරීම	අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විසිරී තිබීම හා කසල ගොඩවල්	සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක්	50%ක අඩු වීමක්	කිසිවක් නැත
	දිනකට එක් වාහනයක් සඳහා සාමාන්‍ය වාර ගණන	3 දක්වා	අවම වශයෙන් 3	අවම වශයෙන් 3
	එකතු කරන ප්‍රමාණය (දිනකට වෙන්)	11.9	14.3	23.8
සැකසීම හා පිරිසිදු කිරීම	කොමිටෝස්ටිකරණයට/ පීච් වාගු උත්පාදනයට යොදා ගන්නා කසල ප්‍රමාණය (වෙන්/දිනකට)	0.8	6	12
අපහරණය	අපහරණය කරන ප්‍රමාණය (දිනකට වෙන්)	11.1	8.3	11.8
බිම් මෙහෙයුම් පිරවුම්	- පුරණ කාලීන සුපර්වයිසර්වරයෙකු	නැත	100%	100%
	- නිරීක්ෂණ කමිටුවක්	යෝජිතයි		
	- දිනපතා පස් වැසුම් යෙදීම	නැත		
	- ප්‍රමුඛවල මර්ධනය	නැත		
	- දඩුවමක් යන සතුන් නොමැති වීම	ඇත		
	- පුම් රහිත වීම	ඇත		
	- අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විසිරී නොතිබීම	ඇත		

කරුණ	දරුණතාව	වර්තමාන තත්ත්වය (2002)	ඉලක්කය	
			2007	2013
	-අපරාධ (කසල වලින් පිටවන අපවිත්‍ර ජලය) සඳහා ප්‍රතිකර්ම යෙදීම -වායු පිටවීමට සිදුරු තිබීම	නැත නැත		

සටහන්:

1. ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි අකාඩිනික ප්‍රවෘත්ති = ලෝහ, චිදුරු, දැඩි හා මෘදු ජලාශ්‍රිත, කඩදැසි, රෙදි.
2. උපකල්පනය කරන ලද එකතු කිරීමේ ප්‍රමාණය වත්මන් නගරසීමා බලප්‍රදේශය සඳහා 2003-2012 දක්වා සමාන වුවද, නගර සීමාව ප්‍රචලිතව එය 2006දී 20%ක හා 2012දී 100%ක වැඩිවීම බව උපකල්පනය කෙරේ.

5.2 ක්‍රමෝපායන් හා ක්‍රියාමාර්ග

ඉහතින් සඳහන් කර ඇති අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රමෝපායන් හා ක්‍රියාමාර්ග පහතින් විස්තර කර ඇත.

5.2.1 අයිතමය 100. ආයතනිකමය ප්‍රතිසංස්කරණය හා ශක්තිමත් කිරීම

5.2.1.1 විස්තරය

110. වැඩි දියුණු කරන ලද ස.අ.ක. ව්‍යුහය හා සංවිධානය

දැනට හළුවන නගර සභාව විසින් ස.අ.ක. සඳහා වූ ව්‍යුහය වැඩි දියුණු කරමින් සිටී. ස.අ.ක. සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු, හළුවන න.ස. කාර්ය මණ්ඩලය හා එහි මන්ද්‍රිත පිළිබඳව විස්තර, ඇමුණුම් අංක 1 සඳහන් කර ඇත.

120. ස.අ.ක. සම්බන්ධයෙන් කළමනාකාරීත්ව මට්ටමෙන් සමර්පතා දක්වන මානව සම්පත වෙන් කිරීම

ස.අ.ක. සම්බන්ධයෙන් කළමනාකාරීත්ව මට්ටමේ සමර්පතා දක්වන මානව සම්පත වෙන්කිරීම හා එ අය සඳහා පුළුල් වූ බලතල හැකි තාක් දුරට ලබා දීම.

වරකවත් පරිපාලකවරු ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙත වාර්තා කළ යුතු ආකාරයේ වැඩපිළිවෙළක් ඇති කිරීමටද අදහස් කර තිබේ.

140. සමහර ප්‍රදේශවල කසළ එකතු කිරීම පොදුගමිකකරණය කිරීම

ගලාවත නගර සභාව විසින් 2004 වසරේ සිට නාවකාමික පදනමින් කම්කරුවන් බදුවා ගැනීමේ ක්‍රමය ඉවත් කිරීමට බලාපොරොත්තු අතර, එම මුදල් යොදා තෝරා ගත් ප්‍රදේශ සඳහා පොදුගමික අංශය යොදා කසළ එකතු කිරීමට සැලසුම් කරමින් සිටී.(දෙවෙනි ඇමුණුම බලන්න).

150. වැඩි දියුණු කළ කළමනාකරණයක්

පහත සඳහන් කේෂ්ත්‍රවල ස.අ.ක. සම්බන්ධයෙන් ගැබ්ගැනීමේ දියුණු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

- කාර්ය මණ්ඩලයේ කළමනාකරණය(සංවිධානය, අධීක්ෂණය, පාලනය, විනය, යෙදිරිසදීම)
- කේෂ්ත්‍ර අධීක්ෂණය හා පැමිණිලි හා ගැටළු විසඳීම
- ස.අ.ක. වැඩ සැලසුම් කිරීම, මෙහෙයවීම,(වත්මන සඳහාද, අනාගතය සඳහාද තාක්ෂණ හා මූල්‍යමය ලෙස)
- වාර්තා කිරීම, නිරීක්ෂණය හා ඇගයීම
- මුදල් පිළිබඳව වාර්තා සටහන් තැබීම අයවැය හා නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම(පහත සඳහන් කොටස බලන්න).

විශේෂිත යෝජනා පහත සඳහන් අයුරින් සාරාංශගත කර ඇත.

*** 5-3 වගුව: 5-3 කළමනාකරණ දියුණුව සඳහා විශේෂිත යෝජනා**

යෝජනා	තත්ත්වය/ඉලක්කය
151. ස.අ.ක. සඳහා නම්කරන ලද නගර සභා මන්දිරීන් සෘජුවම සහභාගිවීම. අදාළ ගැටළු සඳහා සුදුසු පියවර ගැනීමට සහායකවීමට හෝ සහායට යොමු කිරීම	ක්‍රියාත්මක වේ.-2004 සිට බලපැවැත්වේ
152. කම්කරු කළමනාකරණ තීරණ ගැනීම, දඩ ගැසීම, දඩුවම් දීම හා ස්ථාන මාරු යනාදියේදී ඇතිවන බාහිර බලපෑම් තුරන් කිරීම	ක්‍රියාත්මක වේ.-2004 සිට බලපැවැත්වේ
153. ස.අ.ක. සඳහා සකසමින් පවතින සේවා කොන්දේසි හා වගකීම් එම අංශයේ සෑම කෙනෙකුටම විස්තර කිරීම	පරිපාලක හා රියැලර්න් සඳහා මෙය සම්පූර්ණ කර ඇත. 2004දී නිම වේ.
154. ජයකා ආයතනයෙන් ලබා දී ඇති ගතුරු පැදී යොදා ගනිමින්, පහත සඳහන් පරිදි දියුණු කරන ලද අධීක්ෂණ කටයුතු කිරීම,ගැටළු හා පැමිණිලිවලට විසඳුම් දීම -නගරය පුරා පරිපාලකවරුන් හා කම්කරුවන් විසින් කෙරෙන ක්‍රියාකාරකම් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා නම් කරන ලද නගර සභා මන්දිරීන් හෝ ම.සෞ.ප. යොදවීම. -පැන නගින ගැටළු පිළිබඳව විමසා බැලීමට හෝ එවා නිරාකරණය සඳහා යොදා ගැනීම(අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම සඳහාද යොදා ගත හැක)	මෙහෙයවමින් පවතී.
155. වැඩි දියුණු කරන ලද ස.අ.ක. වැඩ සැලසුම හා මෙහෙයවීම -රියැලර්න් සඳහා මාසික කාලසටහනක් සැදීම -එදිනෙදාට පිරිසිදු කළ යුතු ඉලක්කයන් ව්‍යාපාරය සමග යන පිරිසට ලබා දීම -කාණු පිරිසිදු කිරීම සඳහා කාලසටහනක් සකසීම -එක් කළාපයක් සඳහා විදි ඇමුණුමක් දෙපොතා බැගින් පත්කිරීම	ක්‍රියාත්මක වේ.2003 නොවැ. නිමකිරීමට නියමිතයි. ක්‍රියාත්මක වේ ක්‍රියාත්මක වේ

<p>156. නව බැහැර කිරීමේ හා එකතු කිරීමේ ක්‍රමය සාර්ථක වෙමින් පවතින විට වාහනයකට යන කම්කරුවන් ගණන හා අනවශ්‍ය අත්කරත්ත සංඛ්‍යාව අඩු කිරීමෙන් කම්කරුවන්ගේ සේවය කාර්යක්ෂම කිරීම. අතිරික්ත කම්කරුවන් විදී ඇමදීමට හෝ කාණු සෑදීම කිරීමට හෝ වෙනත් වැඩ සඳහා යොදවීම.</p>	<p>ක්‍රියාත්මක වේ අත් කරත්ත සංඛ්‍යාව දැනටමත් අඩුකර ඇත. 2004දී වෑස්ටර් සමග යන කම්කරු සංඛ්‍යාව අඩු කරනු ඇත.</p>
<p>157. පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළුව ස.අ.ක. කාර්ය මණ්ඩලයේ පාලනය හා විනය දියුණු කිරීම -සෑම කෙනෙකුම නියමිත වේලාවට සේවයට වාර්තා කිරීම හා නියමිත පැය ගණන වැඩ කිරීම - කලින් අනුමත කරන ලද නිවාඩු සඳහා පමණක් ඉල්ලුම් කිරීම</p>	<p>සියළුම ක්‍රියාමාර්ග මෙහෙයවනු ලැබේ</p>
<p>-පරිපාලකවරු නිසියාකාරව වැඩ නොකරන විට කම්කරු තත්ත්වයට පහළ දැමීම. -නියමිත ස්ථානවල කම්කරුවන් හෝ පරිපාලකයින් නොසිටී අවස්ථාවන්වලදී සේවයට නොපැමිණී ලෙස සැලකීම -දුරවල ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්වීම කරනවිට වෑස්ටර් කම්කරුවන් කාණු පවිත්‍ර කිරීම සඳහා යොදවීම -කේෂ්ත්‍ර නිලධාරීන් (ම.සෞ.ප., පරිපාලක,කම්කරු)සමීඛන්ධව පැමිණිලි ඇතිවිට එ පිළිබඳව විමසීම. ගැටළුව විසඳීම සඳහා අවශ්‍ය විනය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම හා නියමිත ක්‍රියාපටිපාටියක් අනුගමනය කිරීම, - නිදහසට කරුණු විමසීම, අවවාදකිරීම, දඩුවම්දීම, එසේත් දියුණුවක් නොමැති විට අවසන් වශයෙන් සේවය අත්හිටුවීම -පිළියත නොගැනී හැසිරීමේදී එම ස්ථානයේදීම දඩුවම් කිරීම</p>	
<p>158. වැඩි දියුණු කරන ලද ස.අ.ක. පද්ධතිය නිරීක්ෂණය හා වාර්තාකිරීම. සියළුම අදාළ නිලධාරීන් දෛනික වාර්තා පිරවීම හා එය මාසික ලිපි ගොනුවට ඇතුළත්කිරීම සඳහා ලිපිකරුවා බාරදීම හා සෑම මසක් සඳහාම ස.අ.ක. වෙනුවෙන් මාසික වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම. මෙම මාසික වාර්තාව ම.සෞ.ප.(ස.අ.ක.) , නම් කරන ලද නාගරික සහිතයින් හා සභාපතිතුමා විසින් නිරීක්ෂණය කර සැලසුම් කමිටුවේදී සාකච්චා කරනු ඇත. මෙය ස.අ.ක. ක්‍රියාවලිය නිරීක්ෂණය කිරීමේ, ප්‍රගතිය ඇගයීමේ හා අවශ්‍ය පියවරයන් ගැන හැකිම මෙවලමක් ලෙස භාවිතා කළ හැකිය.</p>	
<p>159. කළමනාකරණ හා මෙහෙයුම් මෙවලමක් ලෙස පාලක පුවරුව භාවිතා කිරීම</p>	<p>2003 සැප්තැම්බර් වනවිට</p>
<p>160. පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත්ව කම්කරුවන්ගේ වැඩ කිරීමේ තත්ත්වය දියුණු කිරීම -ආරක්ෂණ උපකරණ සැපයීම(ධුටික්, අත්වැසුම්) - සියළුම කම්කරුවන්ට තැඹිලි පැහැ එප්‍රනයන් ලබා දීම - වඩා හොඳ උපකරණ හා මෙවලම් ගඳුන්වා දීම - ක්‍රමවත් රෙට්‍රා පරීක්ෂණ හා එන්නත් ලබා දීම</p>	<p>2003 අග වනවිට 2003 අග වනවිට 2004දී 2004 දී</p>
<p>161.හොඳ ක්‍රියාකාරකමක් ඉටු කර ගැනීමේ අදහසින් පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත් වන පරිදි සේවය දිරිගැන්වීම -වාර්ෂිකව හොඳම පරිපාලක සඳහා තිළියා පිරිනැමීම(සහතික) -වාර්ෂිකව හොඳම කම්කරුවා සඳහා තිළියා පිරිනැමීම(සහතික) -වාර්ෂිකව පිරිසිදුම කළාපය සඳහා තිළියා පිරිනැමීම(එම ප්‍රදේශයේ වැඩ කරන වෑස්ටර් කම්කරුවන්ට සහතික දීම)</p>	<p>2003 අග වනවිට 2003 අග වනවිට 2003 අග වනවිට</p>
<p>162. අධ්‍යාපනය, දැනුවත් කිරීම හා අදාළ සියළුම නිලධාරීන් (ම.සෞ.ප., පරිපාලක හා ලිපිකරු) හා සභාවේ සාමාජිකයින් සඳහා පුහුණු පාඨමාලා</p>	<p>දැනට කෙරෙමින් පවතී.</p>

සටහන:විදී ඇමදීමේ හා කාණු පිරිසිදු කිරීමේ කම්කරුවන් සඳහා දිනකට නියමිත වැඩ කොටස වන්නේ කි.මී එකක් දුර පාර දෙපස හා කාණු පිරිසිදු කිරීම(දෙපැත්තම ගත්විට කි.මී. දෙකක්)

170. මූල්‍ය කළමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීම

171. හළාවත නගර සභාව 2005 හෝ 2006 වන විට සභාවේ ආදායම වැඩි කිරීම සඳහා එහි බදු මුදල වැඩි කිරීම²¹ යෝජනා කර තිබේ. කෙසේ වෙතත් ස.අ.ක. ඇතුළුව හොඳ සේවාවක් මහජනතාවට ලබා දෙන බව පෙනුණු කරන තෙක් මෙය කිරීමට නොහැකි වනු ඇත. මෙම සේවාවන් දියුණු කිරීමෙන් අනතුරුව බදු මුදල ඔවුන්ට අවශ්‍ය පරිදි කලින් කලට වැඩි කර ගත හැකි වනු ඇත.

172. පහත සඳහන් පරිදි ස.අ.ක. ගේ අදාළ කාණ්ඩ සඳහා යන විශදම් ඇතුළුව ස.අ.ක. සම්බන්ධව මාසික ආදායම් හා විශදම් දැක්වෙන වාර්තා ක්‍රමවත්ව පිළියෙළ කිරීමෙන් ස.අ.ක. සඳහා වන හිණුම් පද්ධතියද දියුණු කෙරේ.

විශදම විශලේෂණය හා පාලනය කළ හැකි පරිදි මෙම වාර්තාව ලිපිකරුවෙකු විසින් සැකසිය යුතු වේ.

*** 5-4 වගුව ස.අ.ක. විශදම් තාවකාලිකව බෙදී යාම**

බෙදීයාම	අයිතමයන් (විගහකි උප සංරචකයන් වරහන් තුළ)
සම්මත විශදම්	- වැටුප්(මුලික, දීමනා, අතිකාල, දිරිදීමනා) - කාර්යාල (උරුමයන්, ලිපිද්‍රව්‍ය, ජාත්‍යන්තරයන්) - වාහන(ග්‍රන්ඛන/තෙල්, නඩත්තු, බලපත්‍ර, ලියාපදිංචිකිරීම්,කමයවීම්) - උපකරණ(නිලඇඳුම්, අත්වැසුම්, බුට්) - වෙනත් (පස් ආචරණ, රසායනික ද්‍රව්‍ය)
ස.අ.ක. සංරචක	- කළමනාකරණය(කළමනාකරණය/තාක්ෂණය/අධීක්ෂණය/පරිපාලනය/වැටුප්/විශදම්/කාර්යාල විශදම්) - 3 R(අඩුකිරීම, නැවත භාවිතය, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය) (ශාසකව කොමිටේස්ට් බැරල, ගබඩා කාමර) - බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම, (පොහොර මල, කසල බදුන්, පොදු කසල බකකි) - එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය(රියාදුරන්, කම්කරු වැටුප්/විශදම්, වාහන විශදම්, උපකරණ ආදිය - අධ්‍යාපනය, දැනුවත් කිරීම(කාර්ය මණ්ඩලය වැටුප්/විශදම්, ප්‍රවාරණය, හා අධ්‍යාපන උපකරණ) - වෙනත්(වෙළෙඳපල ආදිය) (කම්කරු වැටුප්/විශදම්, උපකරණ ආදිය)

173. අදාළ සියළුම අයිතමයන් මේ කාණ්ඩය යටතේ වාර්තා කරමින් ස.අ.ක. විශදම් සඳහා වෙනම කාණ්ඩයක් ඇති කිරීම සඳහා හළාවත නගර සභාව විසින් අයවැය ආකෘතිය සංශෝධනය කරන අතර, මෙය 2004 අයවැයේදී සම්පූර්ණ කරනු ඇත.

174. 2004-2005 වන විට විශාල පරිමාණයෙන් අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය කරන වාණිජ හා කර්මාන්ත පරිශ්‍රයන් හා විකිත්සික අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය කරන පෞද්ගලික ආයතන සඳහා එකතු කිරීමේ ගාස්තුවක් හඳුන්වා දෙනු ඇත. මෙය එක්කෝ එකතු කිරීමේ වෙලාවේදී එම ස්ථානවලින් එකවර කසල ප්‍රමාණය හා බැහැර කිරීමේ සවභාවය අනුව ගෙවන ගාස්තුවක් හෝ නැත්නම් නගර සභාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන කොන්ත්‍රාතුව මත අය කරන ගාස්තුවක් විය හැකිය. ඇමුණුම් අංක 3 සඳහන් තාවකාලික ලැයිස්තුවේ දක්වා ඇති ස්ථානවලින් මෙම ගාස්තුව අයකරනු ඇත.

180. ස.අ.ක. අතුරු ව්‍යවස්ථාව සංශෝධනය හා ක්‍රියාත්මක කිරීම

හළාවත නගර සභාව විසින් 2004 වන විට ස.අ.ක. සම්බන්ධ ඔවුන්ගේ අතුරු ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පත් පැනවීමට බලාපොරොත්තු වේ.

190. වැඩි දියුණු කරන ලද විනිවිදභාවය හා පිළිතුරුදැයිබව

²¹ දැනට බදු මුදල වත්යන් දෝළ වල වාර්ෂික වටිනාකමෙන් 6%කි. අනෙකුත් නගර සභාවල මෙය 10-14% අතර වේ.

ස.අ.ක. ක්‍රියාකාරකම් තුළ විනිවිදභාවය හා පිළිතුරුදායීඛව වැඩි දියුණු කිරීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ:

191. හ.න.ස කාර්ය මණ්ඩලය හා ප්‍රජා නියාමකයින් සමඟ මාසිකව රැස්වීම් පැවැත්වීම තුළින්

හා

192. සැලසුම් කමිටු රැස්වීමේ න්‍යාය පත්‍රයට ස.අ.ක. පිළිබඳ ඇතුළත් කර, මෙම රැස්වීමේදී ස.අ.ක. මාසික වාර්තාවේ ගුණ දෝෂ විචාරමත් හා අනෙකුත් ස.අ.ක. ගැටළු පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම තුළින්

5.2.1.2 ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නිරීක්ෂණය

වැඩි දියුණු කරන ලද කමිකරු කළමනාකරණය මෙන් වඩාත් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් කෙරියෙන යන ක්‍රියාවලියකට වඩා මෙම වැඩි දියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග මිළඟ වසර 1-2 තුළදී ක්‍රමයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු අතර, 2005 වසර මුල වන විට සියළුම ක්‍රියාමාර්ග මෙහෙයවීමට නියමිතය. මෙම ක්‍රියාමාර්ගයන්ගේ සාර්ථකත්වය පිළිබඳව ගුණ දෝෂ විචාර 2006 මුල සිට හා නැවතත් 2009 වසරේදී කිරීමට නියමිතය. එහි ප්‍රගතිය සම්බන්ධව හ.න.ස. සැමීමකට පත් වන්නේ නම්, වෙනත් හඳුනාගත් ගැටළු සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට, අමතර වශයෙන් යුළ වෙනස්කම් සිදු කළ හැකිය. එය අසාර්ථක බවට හිතදු කළේ නම්, නගරය තුළ ස.අ.ක. කටයුතු තවදුරටත් පෞද්ගලිකරණය කිරීම ගැන සලකා බැලිය යුතුය. ගාස්තු අය කිරීම හා ස.අ.ක. අතුරු ව්‍යවස්ථා 2009 වසරේදී වෙන වෙනම නිරීක්ෂණය කරනු ඇත. එසේම එම වසර තුළදීම ශෝඡනා හා ගැසට් මගින් නිවේදන මගින් අවසන් පරිදි තවදුරටත් සංශෝධනය කර ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය.

5.2.1.3 කාලසටහන

කේත ය	ක්‍රියාකාරකම	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
110	වැඩි දියුණු කළ ස.අ.ක. ආයතනික/සංවිධාන ව්‍යුහය	xx	xx	x	R	X	X	R	X	X	X
120	ස.අ.ක. මට්ටමේ සමර්ප්තා ඇති මානව සම්පත වෙන් කිරීම	X	xx	xx	R	X	X	R	X	X	X
130	ස.අ.ක. ශ්‍රම බලකාය පුළුල් කිරීම		Xx	X	XX	X	X	R	X	X	X
140	ස.අ.ක. පෞද්ගලිකරණය		Xx	X	R	X	X	R	X	X	X
150	වැඩි දියුණු කළ මනාකාරීත්වය	X	Xx	XX	R	X	X	R	X	X	X
170	වැඩි දියුණු කළ මුද්‍රා කළමනාකරණය	X	Xx	XX	R	X	X	R	X	X	X
180	ස.අ.ක. අතුරු ව්‍යවස්ථාව සංශෝධනය හා ක්‍රියාත්මක කිරීම	X	Xx	X	XX	X	X	R	X	X	X
190	වැඩි දියුණු කරන ලද විනිවිදභාවය හා පිළිතුරුදායීඛව	X	xx	X	R	X	X	R	X	X	X

විස්තරය: ශාමුවීම- XX, දිනපතා මෙහෙයුම්- X, නිරීක්ෂණය- R

5.2.2 අයිතමය 200: අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම (3 R)

5.2.2.1 විස්තරය

සලාචක නගරය තුළ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා මූලික ක්‍රමෝපායන් 5ක් ඇත.

210. අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම මගින් 3 R උනන්දු කිරීම

දැනට කෙරෙන අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම් උපයෝගී කරගෙන 3 R ක්‍රියාවලිය උනන්දු කර, අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය හා බැහැර කිරීමේ ප්‍රමාණයන් වැඩිවීම වළක්වාලීම සඳහා හ.න.ස විසින් ක්‍රියා කරනු ඇත. එසේම උත්පාදන හා බැහැර කිරීමේ ඒකය 2003 මට්ටම දක්වා පවත්වා ගැනීමට නඩත්තු කරනු ඇත. 2006-2007 කාලය තුළ මෙම ක්‍රියාකාරකම් අළුතින් එක්වන ප්‍රදේශවලට යොමු කිරීමටද බලාපොරොත්තු වේ.

220. සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා උපකාර කිරීම

හඬුවන නගර සභාව විසින් පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීමෙන් සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිවක්‍රීකරණ ක්‍රියාවලිය (නිවෙස් කරා ගොස් එකතු කරන්නන් හා අතරමැදි වෙළෙඳුන් හා සුළු ව්‍යාපාරිකයින්) පවත්වා ගැනීමටත් ශක්තිමත් කිරීමටත් උත්සාහ ගනු ඇත.

- ණය ලබා ගැනීමට උදව් කිරීම, විශේෂයෙන්ම නගර සභාව විසින් ව්‍යාපාරික කටයුතු සඳහා රු. 5000 දක්වා ණය ගත හැකි හා වසරකින් ගෙවා දැමිය යුතු සෙලිනකෝ ගැමි ණය යෝජනා ක්‍රමය පිළිබඳව ඔවුන්ට තොරතුරු සපයනු ඇත.
- අවශ්‍ය අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව ලබා දීම
- අදාළ ආයතනවලින් අය කෙරෙන වෙළෙඳ බලපත්‍ර ගාස්තු අඩු කිරීමද සිදු කළ හැකිය. මේ සඳහා සභාවේ උදව් අවශ්‍ය වේ.

230. ගෘහස්ථ කොමිපෝස්ට්කරණය උනන්දු කිරීම

ගෘහස්ථ කොමිපෝස්ට් සෑදීම ගැන හ.න.ස විසින් පත්‍රිකාවක් පිළියෙළ කරන අතර, එම පත්‍රිකාවෙන් කොමිපෝස්ට් සෑදීම පිළිබඳ සාමාන්‍ය තොරතුරු, මෙන්ම වළ ක්‍රමය, බැරල් ක්‍රමය හා පීචකොටු පිළිබඳවද තොරතුරු ලැබීමට අදහස් කර තිබේ. ප්‍රජා නියාමකයින් මාර්ගයෙන් මෙම පත්‍රිකා තෝරාගත් ප්‍රදේශ සඳහා බෙදා හැරීමට නියමිතය. එම ප්‍රදේශ අතර කොර්තාවත්ත, ජයවත්ත, පමිබෝවත්ත, වට්ටක්කල්ලිය, අළුත්වත්ත, මැලුපුර හා සේදවත්ත යන ප්‍රදේශ වේ. 2003 අග වන විට පත්‍රිකා පිළියෙළ කර බෙදා හැරීම අවසන් කිරීමට නියමිතය. 2004දී කුඩා පරිමාණයේ නියමු යෝජනා ක්‍රමයක් යටතේ මේ සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පවුල් 100 ට පමණ එම වැඩසටහන හඳුන්වා දීමට සූදානම් කර තිබේ. එය සාර්ථක වුවහොත්, 2006 දී ව්‍යාපෘතිය තවදුරටත් පුළුල් කරන අතර, සෑම වසර දෙකකටම වරක් අනෙකුත් සුදුසු ප්‍රදේශ සඳහා විශේෂයෙන්ම අළුතින් නගර සභාවට එක්වන ප්‍රදේශ තුළට එය ව්‍යාප්ත කිරීමට අදහස් කර තිබේ.

240. මූලාශ්‍ර වෙන් කිරීම අත්හදාබැලීමේ පද්ධතියක් හඳුන්වා දීම

හඬුවන නගරය පුරා බැහැර කරන හා එකතු කිරීමේ පද්ධතිය තුළ අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා ගෙන යනු ලබන අපද්‍රව්‍යවල අකාර්මික ප්‍රතිශතය 25%ක් ඉක්මවා යන අවස්ථාවේදී මූලාශ්‍ර වෙන් කිරීමක් හඳුන්වා දීමට නියමිතය. වත්මන් අපද්‍රව්‍ය සංයුතිය අනුව, මෙය මධ්‍ය හා දිගු කාලීන වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. ඒ අනුව බලහමුව 2006 2007 පමණ වන විට නියමු ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන අතර, නිවැසියන් විසින් තම අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළහැකි හා නොහැකි ලෙස කාණ්ඩ දෙකකට වෙන් කළ යුතු අතර, එකතු කිරීමද වෙන් වෙන්ම සිදු කිරීමට අදහස් කර තිබේ. ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ නොහැකි ද්‍රව්‍ය

හ.න.ස. විසින් එකතු කරන අතර, ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි ද්‍රව්‍ය එම ව්‍යාපාරයේ නියුතු සුළු ව්‍යාපාරිකයින් විසින්(සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිවක්‍රීකරණයේ නියුතු- හළුවන හ.ස. කොන්ත්‍රාත් යටතේ) හෝ නගර සභාව විසින් රැස් කරනු ලැබේ. එසේත් නැතහොත් නිවෙස් හිමියන් විසින්ම එවා එකතු කරන පොදු මධ්‍යස්ථානයක් වෙත(පාසල, පන්සල, පළලිය, ප්‍රජා මධ්‍යස්ථාන) ගෙන යනු ඇත.මෙම ක්‍රමය සාර්ථක වුවහොත් වසර 2008 - 2012 දක්වා කාලය තුළ නගරය පුරාම පිහිටි සුදුසු ස්ථානවලට මෙය ව්‍යාප්ත කරනු ඇත.

250. හළුවන නගර සභා පරිශ්‍රයේ සඳහා ස.අ.ක. 3 R සැලසුමක්

හ.න.ස. තුළ පිහිටි සියළුම පරිශ්‍රයන් සඳහා ස.අ.ක. සැලසුමක් දියුණු කර, ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නගර සභාව උත්සාහ දරයි. මෙය අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අවම කිරීම කෙරේ යොමු වූ එකක් වන අතර, පාට දෙකකින් යුත් කසළ බදුන් සපයා ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි හා නොහැකි ලෙස වර්ග දෙකකට වෙන් කිරීමද, කසළ ප්‍රමාණය අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව හා මෙම බදුන් භාවිතා කරන අයුරු පිළිබඳව කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කිරීමද සිදු කරනු ලැබේ.

5.2.2.2 ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නිරීක්ෂණය

මෙම ව්‍යාපෘතියේ සාර්ථකභාවය වසර 2008 දී නිරීක්ෂණය කර බැලේ. අනතුරුව කසළ ප්‍රමාණය අවම කිරීම පිළිබඳ විස්තරාත්මක සැලසුමක් වසර 2009-2012 දක්වා කාලය තුළ සැකයේ.

5.2.2.3 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
210	3 R පිළිබඳ අධ්‍යාපනය හා දැනුවත්කිරීම		xx		xx	xx	R				
220	සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා උපකාර කිරීම		xx	xx	x	x	R	x	x	x	X
230	ශාකස්ථ කොම්පෝස්ට්කරණය උනන්දු කිරීම		xx	x	xx	x	xx	x	xx	x	Xx
240	මූලාශ්‍ර වෙන් කිරීමේ පද්ධතියක්				xx	x	R	xx	x	xx	X
250	හ.න.ස. පරිශ්‍රයේ සඳහා ස.අ.ක. 3 R සැලසුමක්		xx	x	xx	x	R	x	x	x	x

විස්තරය: යොමුවීම- XX, දිනපතා මෙහෙයුම්- X, නිරීක්ෂණය- R

5.2.3 අභිතමය 300 අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම හා පුහුණුව

ස.අ.ක. දියුණු කිරීම සඳහා ඉහළ නංවන ලද මහජන සහභාගිත්වය හා සහයෝගය ඉතා වැදගත් බව හ.න.ස විසින් අවබෝධ කරගෙන සිටී. මෙය ලබා ගත හැකි මාර්ගයක් ලෙස හ.න.ස. හා මහජනතාව තුළ සිදුවෙන සන්නිවේදනය හා අධ්‍යාපනය/දැනුවත් කිරීම(වැඩිහිටි, ළමුන්, ශාකයන් හා ව්‍යාපාරික ස්ථාන) හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙම දෙකම සඳහා දියු කාලීන ප්‍රවීණයවීමක් අවශ්‍ය වේ. හේතුව එවැනි වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා හ.න.ස. ඇති සම්පත් ප්‍රමාණය සීමිතය. එනම් කාර්ය මණ්ඩලය, උපකරණ, මුදල් ආදිය ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, මිනිසුන්ගේ ආකල්ප හා හැසිරීම් වෙනස් කිරීම සඳහා සැහෙන කාලයක් ගත වේ. මෙම සම්පත් උපරිම ලෙස යොදා ගන්නා අතරම, අළුත් සම්පත් අත්පත් කර ගතයුතු වේ. එහෙත් නගර සභා අයවැය තුළින් මේ සඳහා බාධක මතු වෙන බැවින් බාහිර අරමුදල් හා ආධාර ලබා ගැනීම සඳහා උනන්දු විය යුතුය.

5.2.3.1 විස්තරය

310 වැඩි දියුණු කරන ලද මහජනතාව හා නගර සභාව අතර සන්නිවේදන පද්ධතිය

311 දැනට පවතින සන්නිවේදන පද්ධතිය දියුණු කිරීම සඳහා හළාවත නගරය සැලසුම් කර තිබේ. විශේෂයෙන්ම පාසල පරිසර කමිටු, කළාප ප්‍රජා රැස්වීම්, හා නිශාමක පද්ධතිය මේ තුළට ඇතුළත් වේ. පාසල පරිසර කමිටු පැවැත්වීම ***** හා කළාප ප්‍රජා රැස්වීම් පැවැත්වීම ***** සිදු වේ. 2003 අග වන විට නිශාමකයින් සඳහා විධිමත් ලෙස සවේච්ඡා පත්වීම් ලබා දී ඇදුණුම් පත් නිකුත් කිරීමෙන් එම පද්ධතිය විධිමත් කිරීමට සූදානම් කර තිබේ. ඉන්පසුව හ.න.ස. කාර්ය මණ්ඩලයේ අදාළ නිලධාරීන් හා සියළු නිශාමකයින් එක්ව මාසික රැස්වීම් පැවැත්වීමට කටයුතු කරනු ඇත.

පහත සඳහන් ක්‍රමවේදී භාවිතා කිරීමෙන් ජනතාව හා සම්බන්ධවීමට හ.න.ස. බලාපොරොත්තු වේ.

- ස.අ.ක. සම්බන්ධයෙන් නගර සභාවේ හා ජනතාවගේ යුතුකම් හා වගකීම්
- ස.අ.ක. සම්බන්ධ පාරිසරික හා සෞඛ්‍ය ගැටළු
- කසළ බැහැර කිරීමේ හා එකතු කිරීමේ නීති
- නගර සභාවට පැමිණිලි භාර දීමේ ක්‍රියාවලිය
- නීති රීති පිළි නොපදින අය වෙනුවෙන් ඊට බලපෑම් කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා විනය ක්‍රියාමාර්ග හා දඬුවම් සම්බන්ධයෙන් පවත්නා නීති රීති

312. පැමිණිලි භාරදීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව කෙළින්ම නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලය(සභාපතිතුමා, ම.සෞ.ප., පරිපාලක) මුණ ගැසීම හෝ දුරකථන මගින් හෝ තම ප්‍රදේශයේ නාගරික මන්ත්‍රී හෝ නිශාමක මගින් එවන ලිපි හෝ පෙත්සම් මාර්ගයෙන් අදාළ පැමිණිලි භාරදීම කළ හැකිය. මධ්‍ය කාලීන සැලසුම් තුළදී හ.න.ස. වෙබ් අඩවියක් විවෘත කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අතර, එහි මහජන පැමිණිලි සඳහා වෙන්ම පිටුවක් වෙන් කිරීමටද නියමිතය. මේ සඳහා අළුතෙන් කොම්පියුටරයක් මිලදී ගනු ඇත.

320. වාර්ෂික පාරිසරික අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

2004 වසර සඳහා හළාවත නගර සභාව විසින් පහත සඳහන් පරිදි පාරිසරික අධ්‍යාපන වැඩසටහන් සකසා ඇත. මෙම වැඩසටහන් මූලික වශයෙන් ස.අ.ක. වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා හ.න.ස. කාර්ය මණ්ඩලයට මහජන සහයෝගය හා සහභාගිත්වය ලබා ගැනීම මෙන්ම 3 R වැඩ පිළිවෙල උනන්දු කිරීම අරමුණු කොට සකසා ඇත. එය නගර සභාවේ පවතින සම්පත්, කාර්ය මණ්ඩලය හා බාහිර සම්පත් (පාසල, බදු ගෙවන්නන්ගේ සංගමය, වාණිජ මණ්ඩලය, සිංහ සමාජය, රොටරි සමාජය, ක්‍රිස්ටියානු සමාජය, ප්‍රජා මූල සංවිධාන හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන) උපයෝගී කරමින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. සෑම වසරක් සඳහාම එක සමාන වැඩසටහන් සකසන අතර, අවශ්‍ය පරිදි පෙර වසරේ වැඩසටහන සංශෝධනය කිරීම හෝ අළුතින් සැකසීම හෝ කළ හැකිය.

330. පරිසර අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයේ හා එහි සම්පත්වල ඇති ප්‍රයෝජනය

පරිසර අධ්‍යාපන වැඩසටහන්වල එක කොටසක් හැටියට මෙම අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය හා එහි උපකරණ(ලැප්ටොප් කොම්පියුටරයක්, පවරපොයින්ට් ප්‍රොසෙසර් එකක් හා බැනර්) පූර්ණ වශයෙන් යොදා ගැනේ.

340. නිරීක්ෂණය හා ඇගයීම

වාර්ෂිකව මෙම සියළු කාරණාවන් පිළිබඳව නිරීක්ෂණයක් හා ඇගයීමක් කරන අතර, පහත සඳහන් නිර්දේශිත වෙනස්කම් හා ප්‍රවර්ධනයන් එ එ වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත.

5.2.3.2 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම්	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
310	වැඩි දියුණු කළ ගන.ස හා මහජන සන්නිවේදනය										
311	පාසල පරිසර කම්බු, කළාප ප්‍රජා රැස්වීම්, හිඟමක	xx	xx	x	xx	xx	x	x	x	x	X
312	වෙබ් පිටුවේ ඇති පැමිණිලි සඳහා අන්තර්ජාලය භාවිතා කිරීම		xx	x	xx	x	x	x	x	x	X
320	වාර්ෂික අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම	x	xx	x	xx	x	x	x	x	x	X
330	පරිසර අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය හා එහි සම්පත්වල ඇති ප්‍රයෝජනය	xx	xx	x	xx	x	x	x	x	x	x
320	නිරීක්ෂණය, ඇගයීම හා ගුණාදායී විවාර්ෂම	සෑම වසරකම වාර්ෂිකව ගුණාදායී විවාර්ෂම සිදු කෙරේ.									

විස්තරය: සෑමවරම- XX, දිනපතා මෙහෙයුම්- X, නිරීක්ෂණය- R

* 5-5 වගුව 2004 වසර සඳහා ස.අ.ක. අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන

සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ විනාශය - සලාතික නගර සභාව
පරිසර අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය

වසර 2004

ක්‍රියාකාරකම	වගකීම හා දායකත්වය	ඉලක්ක කණ්ඩායම්	වැඩසටහන වහන්සේ	උපකරණ	ජ	ප	ම	අ	මෑ	ජූ	ජූ	අ	සැ	ම	තො	රු
ස.අ.ක. සම්බන්ධ ජනතාවගේ හා ග.න.ස වගකීම් ගැන දැනුම්දීම	ම.සෞ.ප/ ප්‍ර.ප.නි	මහජනතාව	8	ඉවුරු දායක උපකරණ	X	X										
ප්‍රතිවික්‍රීකරණයේ ආරම්භ ප්‍රතිලාභ	ආචාර්ය අජනතා පෙරේරා/ම.සෞ.ප/ ප්‍ර.ප.නි	මහජනතාව	10	ඉවුරු දායක උපකරණ	X	X	X	X	X							
ස.අ.ක. මතුපිට පාරිසරික ප්‍රශ්න	ම.සෞ.ප/ ප්‍ර.ප.නි	මහජනතාව	7	ඉවුරු දායක උපකරණ	X	X	X	X	X							
බැරල භාවිතයෙන් ගෘහස්ථව කොමිටෙක්ස් සැදීම	ප්‍ර.ප.නි	මහජනතාව	5	ඉවුරු දායක උපකරණ				X	X	X	X					
පාසල තුළ කොමිටෙක්ස් සැදීම	ප්‍ර.ප.නි	පාසල ලමුන්	7	ඉවුරු දායක උපකරණ					X	X	X	X				
ස.අ.ක. සම්බන්ධ ඉමදාන	ප්‍ර.ප.නි	පාසල ලමුන්	6	ඉවුරු දායක උපකරණ								X	X	X	X	X
ජීව කොටු භාවිතයෙන් ගෘහස්ථව කොමිටෙක්ස් සැදීම	ප්‍ර.ප.නි	මහජනතාව	5	ඉවුරු දායක උපකරණ									X	X	X	X
මහජන සහයෝගයෙන් පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීම	ප්‍ර.ප.නි	මහජනතාව	5	ඉවුරු දායක උපකරණ/පත්‍රිකා									X	X	X	X
පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීම සඳහා පාසල්වල දායකත්වය	ප්‍ර.ප.නි	පාසල ලමුන්	7	ඉවුරු දායක උපකරණ/පත්‍රිකා								X	X	X	X	X

ඉවුරු දායක උපකරණ : ලැප්ටොප් කොම්පියුටර් හා මිලට් මිඩියා ප්‍රොජෙක්ටර්

5.2.4 අධිතමය 400. තාක්ෂණික පද්ධතිය

මෙම සංදර්භය තුළ තාක්ෂණික පද්ධතිය ලෙස ගොදා ගන්නේ කසළ බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම, එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම, විදි අතුගැම හා කාණු පිරිසිදු කිරීම යන කරුණුයි.

5.2.4.1 විස්තරය

410. කසළ බැහැර කිරීම හා එකතු කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම.

පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ගයන්ට අනුව කසළ බැහැර කිරීම හා එකතු කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා හ.න.ස. විසින් සැලසුම් කර තිබේ.

* 5-6 වගුව කසළ බැහැර කිරීම හා එකතු කිරීම වැඩි දියුණු කිරීමේ විශේෂිත ක්‍රම

යෝජනා	තරාතිරම/ඉලක්කයන්
411. බැහැර කිරීම සඳහා සමීචන ක්‍රියාමාර්ග 4ක් හැකිම. එනම් වෙල් ක්‍රමය, මහ දොස එකතුව, පොදු කසළ බකකිවලින් එකතුව හා නිශ්චල ට්‍රේලර් මගින් එකතු කිරීම	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. 2004 දී නිම කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවීම මත එය රඳා පවතී.
412. අත්‍යවශ්‍යම ස්ථාන සඳහා පමණක් අත් කරත්ත යෙදීම , අතුරු පාරවල් හා වෙලෙඳපල සඳහා	2004 දී
413. ස.අ.ක. සඳහා ඇති ට්‍රැක්ටර් සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම(සජීකර හා ඇමිප්ලියර් සමග) +1 ට්‍රැක්ටරය. මෑතකදී අනුමත කරන ලද ඉන්දියන් ලයිසන් හෙබිට් ²² සමාගම යටතේ මේ සඳහා ඉල්ලුම් කර ඇත. +3 ට්‍රැක්ටර් සහ ට්‍රේලර් හ.න.ස. පුළුල් කිරීමත් සමග එක් ට්‍රැක්ටරය බැහින් මුත්තේවරම් ප්‍රජනීය පොදු සහ වැලිගන්න සඳහාද, අඹකඩවල, පැහැර හා දැදුරුබය සඳහාද යෙදවේ.	2003 හා 2004 දී 2006 දී
414. හ.න.ස වාහන ක්‍රියාවේරහිත වන විට එය ආවරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විට කුලියට වාහනයක් හැකිම	2004 දී
415. අවශ්‍ය පරිදි ශක්තිමත් දිනපතකින් ලුමදාන හෝ පිරිසිදු කිරීමේ වැඩ වලදී වැඩ දෙපාර්තමේන්තුවේ ට්‍රැක්ටරය භාවිතා කිරීම	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.
416. මහජන සහයෝගය ඇතිව එකතු කිරීමේ වාර ගණන අඩු කිරීම. නගර මධ්‍යය හා අධික ජනගහණ සහායවන ඇති ප්‍රදේශ සඳහා දිනපතා ජනගහණ සහායවන ඇති ප්‍රදේශ සඳහා : සතිකට 3 වරක් (2006 සිට) අළුතින් එකවර ප්‍රදේශ සඳහා : සතිකට එක් වරක් මෙම වාරගණන 2007 දී සංශෝධනය කරනු ලැබේ.	ක්‍රියාත්මක වේ ක්‍රියාත්මක වේ. 2006 දී
417. කසළ එකතු කිරීමේ කාලසටහන තදින්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම	2004 දී
418. රෝහල තුළ නිශ්චල ට්‍රේලරයක් රඳවනු තුරු එහි ඇති කොන්ක්‍රීට් බකකි හැරුණු විට අනෙකුත් සියළුම කොන්ක්‍රීට් බකකි ඉවත් කිරීම	2004 අගවන විට
419. අත්කරත්ත හෝ ට්‍රැක්ටරවලට ලබාදිය නොහැකි නිවාස යෝජනා ක්‍රම තුළට ප්‍රවිශ්චිත මාර්ග අසල සුදුසු පරිදි අළුතින් බකකි ඉදිකිරීම	2004/2005 දී
420. රෝහල හා මුත්තේවරම් ප්‍රජනීය පොදු සඳහා අමතර නිශ්චල ට්‍රේලර් සැපයීමෙන් එම සේවය පුළුල් කිරීම.	රෝහල: 2004 දී මුත්තේවරම් 2006දී
421. සුදුසු ස්ථානවල කසළ බදුන් සවි කිරීම, හා එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බැරල් හා සවිකළ හැකි බැරල් උදාහර, බස් නැවතුම් වැනි ස්ථානවල තැබීම. කලබලකාරී විදි සඳහා ලීටර් 30-40 කසළ බදුන් සවිකිරීම හා උත්සව අවස්ථා/(පොළ) සඳහා එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බැරල් තැබීම. විශේෂයෙන්ම ලීටර් 30-40 කසළ බදුන් බස් නැවතුමේ හා නගර මධ්‍යයේ සිට මාළු වෙලෙඳපල දක්වා ඇති ලයිට් කණුවල හෝ ගරාදි වැඩවලවල සවි කරනු ඇත. අදාළ කසළ බදුන් වෙරළබඩ කළාපයේ යෝජිත වෙරළ උදාහරය ²³ සවි කරනු ඇත.	2004දී 2006 දී
නගරයට පිවිසෙන ස්ථාන සඳහා දැක්වීම් පුවරු සවිකිරීමෙන් , නගරයට පැමිණෙන සංචාරක පිරිස විසින් වාහනවලින් තැන තැන කසළ බැහැර	2004දී

²² මෙම සමාගම ප්‍රති රාජ 4 ට්‍රැක්ටර් 1000ක් විශේෂ මුදලට(වටිනා වෙලෙඳපල වටිනාකමින් 61-83x) හා පහසු ගෙවීම් ක්‍රමයකට පදනම රජයේ අනුමත විවිධ කොටස් සඳහා ලබා දීමට එකඟ වී ඇත.
²³ මේ සඳහා දැනට වැඩ කරන්නේ යන අතර, ලොතරැයි අරමුදල මගින් රු. මිලියන 25ක් මේ සඳහා ලැබෙමින් පවතී.

<p>කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අරඹන්නන් කිරීම. 423. ඊදිවැලුල ප්‍රදේශයේ සිටින සමහර නිවාසිත වැසිකිළි පහසුකම් නොමැතිකම නිසා මළ ද්‍රව්‍ය හා කසළ මිශ්‍ර වී හෝ වෙනම බැසර කිරීම හෝ එසේම නැත්නම් කළුපුවට හෝ මුහුදට දැමීම කරයි. මෙහි යථා තත්ත්වය ගැනීම පිණිස තහර සභාව විසින් සමීක්ෂණයක් කර, ප්‍රදේශය පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයකින්(උදා. අර්ථවර්ගා පදනම) මෙම ගැටළුව විසඳා තත්ත්වය දියුණු කිරීම සඳහා සහයෝගය ලබා ගැනීමටද අදහස් කර තිබේ. එසේම එවැනි පුරුදු නිසා කළුපුව හා මුහුද අවට පරිසරයටත් කසළ එකතු කරන කම්කරුවන්ටත් සිදුවන අයහපත් බලපෑම් සම්බන්ධව ප්‍රදේශයේ ජනතාවට අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්ද සංවිධානය කිරීමට සැලසුම් කර තිබේ.</p>	<p>සමීක්ෂණය 12/04 වැඩසටහන සංවර්ධනය කිරීම හා අරමුදල් සැපයීමද 2005-2006 දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතයි.</p>
<p>424. මුහුදු වෙන් කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය තුළදී ග.න.ස. විසින්, අත්හදා බැලීම සිදුකරන ප්‍රදේශයේ ජනතාවට ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි හා නොහැකි ද්‍රව්‍ය රැස්කිරීම වෙනුවෙන් හුදු බැග් බෙදා දීම හා ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ නොහැකි ද්‍රව්‍ය සහිතව 3 වරක් හා ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි ද්‍රව්‍ය සහිතව වරක් තහර සභාව විසින් එකතු කිරීමට සැලසුම් යොදා ඇත.</p>	<p>2006-2008</p>

430. විදි අතුගැම හා කාණු පිරිසිදු කිරීම දියුණු කිරීම

2004 සිට විදි අතුගැම හා කාණු පිරිසිදු කිරීම වෙනම කාණ්ඩයක් ලෙස ස්ථාපිත කරන අතර, මෙහි කාර්යක්ෂමතාවය දියුණු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.

431. කසළ එකතු කිරීමේ සේවාව පෞද්ගලිකකරණය කිරීමේ කොටසක් ලෙසට සමහර ප්‍රදේශ සඳහා විදි ඇමදීම හා කාණු පිරිසිදු කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශය යොදා ගැනීම(ඇමුණුම් 2 බලන්න).

432. කාණු වලින් ඉවත් කරන ලද අපද්‍රව්‍ය ට්‍රේලර් හෝ පොදු කසළ බකකි වෙත ගෙන යාම සඳහා විල්බරෝ 10ක් සැපයීම

433. ගලාවත තහරයේ පිහිටි විශාල කාණු පිරිසිදු කිරීම සඳහා කුඩා බැකෝ යන්ත්‍රයක් හා ලෝඩරයක් සැපයීම.

434. තහරයේ කුඩා කාණු මසක් පාසා පිරිසිදු කිරීම හා සේදීම සඳහා පයිබර්ග්ලාස් ගලිබ්ලිසරය යොදා ගැනීම හා කාණු සේදීම සඳහා මුහුදු ජලය භාවිතා කිරීම. මුහුදු ජලය භාවිතා කිරීමෙන් මදුරු කීටයන් මර්ධනය කිරීමේ අමතර වාසියක්ද ඇති වේ.

440. අත්තරායකර අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය දියුණු කිරීම.

ගලාවත තහරය තුළ, ගෘහස්ථ, වාණිජ, ආයතනික හා කර්මාන්තවලින් දිනපතා බැහැරකරන බැටරි, දියර ඉසිනයන්, රෙසර්,බිලේඩ්(සැලුන්වලින්) හා ප්‍රතිදීප්ත බලබී වැනි දැනට එක්වන අත්තරායකර අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය සාමාන්‍යයෙන් ඉතා සුළු එකකි(ඉදිරියේදී විස්තර කර ඇති කොටස් හැර). කෙසේ වෙතත් මෙලෙස එක්වන අත්තරායකර අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අනාගතයේදී වැඩි වනු ඇත. සමකාලීනව, ජීව වායු හා කොම්පෝස්ට් සෑදීම උනන්දු කරනවිට එවා සාදන ස්ථාන සඳහා අපද්‍රව්‍ය යවන විට මෙම අත්තරායකර ද්‍රව්‍ය ඉවත්කර ගැනීමටද වග බලා ගත යුතුය.

441. එ නිසා දිගු කාලීන සැලැස්මේ, (2006 න් පසු) අතුරු ව්‍යවස්ථාව උපයෝගී කරගෙන, අත්තරායකර අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය කරන ආයතනවලට එවා වෙනම බැහැර කිරීම සඳහා පද්ධතියක් හඳුන්වා දීමට යෝජනා කෙරේ. එය පහත සඳහන් ආකාරවලින් එකක් වනු ඇත.

- අපද්‍රව්‍ය තෝරා ගබඩා කරන ස්ථාන සඳහා හෝ ජනතාව විසින් එම අන්තරායකර ද්‍රව්‍ය තැන්පත් කරන ස්ථාන සඳහා යොදා ගන්නා පොදු ස්ථාන සඳහා විශේෂිත භාජන සැපයීම.
- නගරයේ විවිධ කොටස්වල වෙසෙන ජනතාව විසින් එම ද්‍රව්‍ය තම නිවස තුළ රැස්කර තබා වසරකට වරක්, ප්‍රසිද්ධ කරනු ලබන එක්තරා දිනයකදී පවත්වන අන්තරායකර ද්‍රව්‍ය රැස්කිරීමේ සේවයට ලබා දීම.

පහත සඳහන් කරුණු කෙරේ විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුය.

442. රෝහලෙන් ඉවත් කරන අන්තරායකර සෞඛ්‍යාරක්ෂක අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම හා බැහැර කිරීම. සැබවින්ම හළාවත නගරය තුළ පිහිටි රෝහල හා පෞද්ගලික වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන තමන්ගේ අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා එම ස්ථානවලම දානය කිරීමේ පහසුකම සපයා ගත යුතු වේ. හ.න.ස. විසින් 2004 -05 දී එවැනි පහසුකමක් සලසනු ඇත. නමුත් මෙය කළ නොහැකි කටයුත්තකි. එ නිසා අවශ්‍යම නම්, 2006 සිට ඉදිරියට, නව කසළ භූමිය තුළ එවැනි ද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා වෙනම එකකයක් සෑදිය යුතු අතර, ප්‍රවාහනයේදී විශේෂිත ට්‍රේලරයක බහා කසළ භූමිය වෙත ගෙන යා යුතුය. මෙම සේවය භාවිතා කිරීම වෙනුවෙන් පෞද්ගලික වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන ගාස්තුවක් ගෙවිය යුතුය.

443. වාණිජ හා කර්මාන්ත අංශවලින් එකවන අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම හා බැහැර කිරීම(රේසර, බිලේඩ්, හීල් ප්‍රනාන්දු හා ජස්ටින් කුරේ බෝට්ටු අංගනවලින් එන ෆයිබර්ග්ලාස් අපද්‍රව්‍ය) සඳහා රෝහල අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම හා එකතු කිරීමට යොදා ගන්නා ක්‍රමය හා සමාන ක්‍රමයක් අනුගමනය කරනු ලැබේ. එම ස්ථානවලින් මේ සඳහා ගාස්තුවක් අයකරනු ලැබේ. එසේත් නැත්නම් කොන්ත්‍රාත් ක්‍රමයක් යටතේ පෞද්ගලිකව මෙම සේවය සපයන ආයතනයකින් එය ලබා ගත හැකි වේ.

450. වාහන හා උපකරණ දියුණු කිරීම

මෙම අංශය දියුණු කිරීම හා විශ්වාසනීය සේවයක් ඇති කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගැනීමට සිදු වනු ඇත.

451. අත්‍යවශ්‍ය ස්ථාන සඳහා පමණක් පයිකා ආයතනයෙන් සපයන ලද නවීකරණය කරන ලද අත් කරත්ත සාමාන්‍ය අත් කරත්ත බවට හැරවීම

452. ට්‍රැක්ටර් සඳහා අවශ්‍ය අමතර කොටස් (ටයර්, ටියුබ්, පහගැන්වීමේ යන්ත්‍ර) නිතරම ගබඩා කර තබා ගැනීම හා ටයරයක් මාරු කිරීම හා අළුත්වැඩියා කිරීම පිළිබඳව එක් කමිකරුවකු පුහුණු කිරීම.

453. වාහන සඳහා අදාළ සෑම දත්තයක් (මිලදී ගත් දිනය, තෙල් මාරු කිරීම පිළිබඳ විස්තර, සේවාකිරීම්, අළුත්වැඩියාවන් , රියැදුරු ආදිය) සඳහාම කොම්පියුටර් දත්ත පදනමක් තබා ගැනීම. වාහන නඩත්තුව සඳහා මෘදුකාංග සැකසූ සිපිල් ඉංජිනේරු අල්විස් මහතාගේ (කැගලේ න.ස.) සේවය මේ සඳහා යොදා ගනු ඇත.

454. මූලික නඩත්තු කටයුතු කිරීම සඳහා සේවක පිරිස අතුරෙන් කාර්මික ශිල්පියෙකු වදවා ගත නොහැකි නම් වාහන සඳහා අවශ්‍ය සියළුම සේවාවන්, අළුත්වැඩිතාවන් හා නඩත්තු කිරීම පෞද්ගලික අංශයක් මගින් කිරීමේ වත්මන් පද්ධතිය නොකඩවාම කරගෙන යාම.

455. අළුත්වැඩිතාවන් හා කොටස් නැවත ස්ථානගත කිරීම් සඳහා නිර්දේශයන් කිරීමටත්., වාහනවල තත්ත්වය සොයා බැලීමත් සඳහා වාහන කමිටුවක් පත් කර ගැනීම.

456. ට්‍රේඩර්වල ආයු කාලය දීර්ඝ කිරීම වෙනුවෙන්, මාළු වෙළෙඳපොළේ ඇති ට්‍රේඩරය දිනපතාම හා අනෙකුත් ට්‍රේඩර් සතියකට වරක් ලෙස සේදීම සඳහා කම්කරුවකු පත් කිරීම.

457. හ.න.ස තුළ දැනට පවත්නා අත් කරත්ත හා ට්‍රේඩර් තැනිලි පැහැයෙන් වර්ණ ගැන්වීම.

5.2.4.2 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම්	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
410	බැහැර කිරීම හා එකතු කිරීමේ කටයුතු දියුණු කිරීම	xx	xx	x	xx	x	xx	R	x	x	x
430	විදි ඇමදීම හා කාණු පිරිසිදු කිරීමේ කටයුතු දියුණු කිරීම	x	xx	x	xx	x	x	x	x	x	x
440	අන්තරායකර ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම සඳහා ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම සාමාන්‍ය මූලාශ්‍ර රෝහලේ විශේෂිත කරමාන්ත					?	?	Xx	X	X	X
					?	xx	x	x	x	x	x
450	වාහන/උපකරණ දියුණු කිරීමේ පද්ධතිය	xx	xx	x	xx	x	x	R	x	x	x

විස්තරය: කොමිෂීම- XX, දිනපතා මෙහෙයුම්- X, නිරීක්ෂණය- R

5.2.5 අයිතමය 500 අපද්‍රව්‍ය සැකසීම හා ප්‍රතිකර්ම කටයුතු දියුණු කිරීම

5.2.5.1 විස්තරය

මේ සඳහා ප්‍රවෘත්ති හතර සඳහා විසින් ප්‍රධාන ක්‍රමෝපායන් 3ක් යෝජනා කෙරේ.

510. ORDE සමඟ සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම

පහත සඳහන් කාරණා මගින් ORDE ආයතනයේ කොමිෂේනරී සැදීමේ වත්මන් ක්‍රියාවලියේ මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් කටයුතු දියුණු කිරීම සඳහා හතර සඳහා කැමැත්තෙන් සිටී.

511. හ.න.ස. වේ පරිසර අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානයේ එක් අංශයක් හැටියට ORDE ආයතනයේ කොමිෂේනරී මධ්‍යස්ථානය ගැන ප්‍රචාරණය ලබා දීම (දැනට කෙරෙමින් පවතී).

512. පරිසර අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානය තුළ ORDE ආයතනයේ කොමිෂේනරී විකිණීම පිළිබඳව ප්‍රචාරණය කිරීම.(දැනට කෙරෙමින් පවතී).

513. ORDE ආයතනයේ කොමිෂේනරී විකිණීම. හ.න.ස.ට මෙය සෘජුවම කළ නොහැකි වුවත්, මධ්‍යස්ථානය තුළ එ සඳහා ඉඩකඩ ලබා දී තිබේ. කෙසේ වෙතත් එවා විකිණීම සඳහා ORDE ආයතනයෙන් කෙතෙකු පත්කළ යුතුය.